Onderzoek Dure Casuïstiek Jeugdwet

Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Directie Jeugd

15-09-2026

The better the question. The better the answer. The better the world works.

Shape the future with confidence

Management samenvatting

Aanleiding

Om de doorontwikkeling van de financiële systematiek binnen de Jeugdwet te ondersteunen, is inzicht nodig in de omvang en financiële impact van dure casuïstiek. Dit onderzoek brengt deze casuïstiek voor het eerst op landelijke schaal in beeld en laat zien welke invloed zij heeft op de jeugdzorguitgaven van gemeenten. De resultaten bieden een feitelijke basis voor het vervolg van de discussie over de verdeling van middelen binnen de Jeugdwet. Het onderzoek is beschrijvend van aard en doet geen uitspraken over beleidskeuzes of aanpassingen van de financieringssystematiek.

Belangrijkste bevindingen

Een beperkte groep jeugdigen legt een steeds groter beslag op de totale jeugdzorguitgaven. Het aantal jeugdigen met jaarlijkse jeugdzorguitgaven boven €100.000 is naar schatting gestegen van circa 5.400 in 2022 naar circa 9.600 in 2024. De bijbehorende uitgaven namen toe van circa €780 miljoen naar circa €1,66 miljard.

In 2024 was ongeveer 2,1% van de jeugdigen met jeugdzorg verantwoordelijk voor circa 23% van de totale jeugdzorguitgaven. Daarmee hangt meer dan de helft van de totale kostenstijging binnen de jeugdzorg in de onderzoeksperiode samen met deze groep jeugdigen.

De stijging wordt slechts gedeeltelijk verklaard door prijsontwikkelingen. Het grootste deel betreft de groei van het aantal casussen en/of de omvang van de ingezette ondersteuning.

Wat kenmerkt dure casuïstiek?

Dure casuïstiek wordt veelal gekenmerkt door langdurige trajecten waarin meerdere vormen van ondersteuning gelijktijdig worden ingezet. Verblijfszorg vormt het grootste aandeel van de uitgaven. Daarnaast is vaak sprake van een combinatie van verblijfszorg, ambulante ondersteuning en jeugdbescherming en/of jeugdreclassering.

Uit interviews met gemeenten komt naar voren dat dure casuïstiek samenhangt met complexe problematiek, vastgelopen trajecten en situaties waarin passend aanbod niet direct beschikbaar is. Respondenten beschrijven dat hierdoor vaker maatwerkoplossingen nodig zijn en trajecten langer kunnen doorlopen.

Financiële en bestuurlijke betekenis

De financiële impact van dure casuïstiek verschilt aanzienlijk tussen gemeenten. Vooral kleinere gemeenten kennen grotere schommelingen in uitgaven doordat individuele casussen relatief zwaar kunnen drukken op het totale jeugdzorgbudget. Tegelijkertijd neemt het belang van dure casuïstiek ook voor grotere gemeenten toe.

Daarnaast laat het onderzoek zien dat dure casuïstiek vaak een meerjarig karakter heeft. Ongeveer 60% van de dure casussen blijft ook in het daaropvolgende jaar boven de gehanteerde kostengrens. Hierdoor kunnen financiële effecten zich meerdere jaren achter elkaar voordoen.

Vervolg

Het onderzoek laat zien dat dure casuïstiek een steeds grotere rol speelt binnen de ontwikkeling van de jeugdzorguitgaven. Daarbij zijn zowel de financiële gevolgen als de spreiding tussen gemeenten toegenomen.

De resultaten bieden een feitelijke basis voor verdere analyse van de achterliggende oorzaken van deze ontwikkeling, de beschikbaarheid van passend aanbod, de verdeling van financiële risico's tussen gemeenten en de effectiviteit van veelgebruikte ondersteuningsvormen. Daarnaast bieden de bevindingen aanknopingspunten voor vervolgonderzoek naar regionale verschillen, de gevolgen van de overgang tussen de Jeugdwet en andere wettelijke kaders voor jeugdigen met complexe ondersteuningsvragen, en de wijze waarop gemeenten omgaan met complexe en dure casuïstiek binnen de Jeugdwet.

Inhoudsopgave

01	Inleiding	1.	Aanleiding Rijk & gemeenten	5
		2.	Het probleem	5
		3.	Onderzoeksdoelen & analysevragen	5
		4.	Scope & afbakening	6
		5.	Definitie dure casuïstiek	6
02	Methodiek	1.	Aanpak in 6 fasen	8
		2.	Steekproef & representativiteit	9
		3.	Respons & datakwaliteit	9
		4.	Kwantitatieve methodiek	10
		5.	Kwalitatieve methodiek	10
		6.	Landelijke databronnen	10
		7.	Beperkingen van het onderzoek	11
03	Kwalitatieve analyse	1.	Wat is dure casuïstiek	13
		2.	Doelgroepen	13
		3.	Zorgvormen & kostendrijvers	14
		4.	Aanpak van gemeenten	15
		5.	Knelpunten & lessen	16
		6.	Kostenontwikkeling 2025	17
		7.	Samenvatting	17
04	Kwantitatieve analyse	1.	Omvang en ontwikkeling	19
		2.	Kosten per kostensoort	23
		3.	Spreiding	24
		4.	Impact op feitelijke tekorten en overschotten	26
		5.	Simulatie van het financieel risico dat gemeenten lopen	27
		6.	Reflectie op de gehanteerde definitie van dure casuïstiek	28
		7.	Samenvatting	29
05	Observaties & handelingsperspectief	1.	Overkoepelende observaties	31
		2.	Handelingsperspectief voor het vervolg	32
		3.	Samenvatting	33
06	Bijlagen	1.	Representativiteit steekproef	35
		2.	Methode van extrapolatie naar landelijke totalen	36
		3.	Controles voor robuustheid en representativiteit	36
		4.	Methodiek Monte Carlo simulatie	38
		5.	Resultaten gemeentelijke terugkoppelsessies	39
		6.	Lijst met deelnemende gemeenten	41
		7.	Overzicht geïnterviewde gemeenten	42
		8.	Overzicht van onderzoeksteam	43
		9.	Disclaimer	44

1

Inleiding

1. Inleiding

1.1 Aanleiding Rijk & gemeenten

Binnen de Hervormingsagenda Jeugd vormt het verbeteren van de financiële systematiek een belangrijk fundament. Rijk en gemeenten hebben behoefte aan meer inzicht in de financiële impact van individuele, kostenintensieve casussen, waarbij de kosten voor de benodigde jeugdzorg hoog kunnen oplopen. Dat inzicht is nodig om het gesprek over de verdeling van middelen over gemeenten op feitelijke basis te kunnen voeren. Aan deze casussen refereren wij als "dure casuïstiek". Het ontbreekt echter aan voldoende feitelijk inzicht in de kosten, frequentie en doorwerking van dure casuïstiek. Om dit inzicht te bieden en de doorontwikkeling van de verdeelsystematiek te ondersteunen, heeft het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) een kwantitatief onderzoek laten uitvoeren naar dure casuïstiek binnen de Jeugdwet.

Het onderzoek is uitgevoerd door EY en Significant Public, die complementaire expertise op het gebied van zorgdata, gemeentelijke bekostiging en de publieke sector hebben ingebracht. Ter borging van de interbestuurlijke context is een begeleidingscommissie ingericht met vertegenwoordigers van VWS, het Ministerie van Financiën (FIN), het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). De begeleidingscommissie is bij alle inhoudelijke stappen van het onderzoek betrokken geweest. Hierdoor zijn de perspectieven van alle betrokken partijen meegenomen in de totstandkoming van dit rapport.

1.2 Het probleem

Rijk en gemeenten erkennen het vraagstuk van dure casuïstiek binnen de Jeugdwet, maar missen de benodigde informatie om een gefundeerd gesprek erover te kunnen voeren. Feitelijke, vergelijkbare en herleidbare data over de aard, omvang en spreiding van dure casuïstiek ontbreken op landelijk niveau. Gemeenten beschikken over eigen gegevens en hanteren verschillende definities, waardoor onderlinge vergelijking niet mogelijk is. Daarnaast blijft de samenhang met tekorten of overschotten buiten beeld.

1.3 Onderzoeksdoelen & analysevragen

Het onderzoek brengt de omvang, aard en spreiding van dure casuïstiek binnen de Jeugdwet in beeld, en de samenhang met de totale jeugdzorguitgaven en mogelijke tekorten of overschotten van gemeenten. Daarmee levert het een basis voor vervolganalyses en beleidsafwegingen. Het onderzoek doet nadrukkelijk geen uitspraak over oplossingsrichtingen.

De analysevragen zijn bewust ruim gedefinieerd, zodat de opgehaalde data ook na oplevering aanvullende analyses mogelijk maken. Vier samenhangende thema's staan centraal:

- **Omvang en kostenopbouw:** hoeveel dure casussen komen per gemeente voor, hoe zijn de kosten opgebouwd naar uitgavencategorie en zorgvorm, en hoe ontwikkelt dit zich over 2022-2024?
- **Financiële impact:** in welke mate beïnvloedt dure casuïstiek de jeugdzorguitgaven, welke patronen en verschillen zijn zichtbaar naar gemeentegrootte (grootteklasse), geografische spreiding en financiële positie van gemeenten, en hoe hangen deze samen met tekorten of overschotten?
- **Financieel risico:** wat is het risico dat dure casuïstiek daadwerkelijk leidt tot tekorten of overschotten, per grootteklasse van gemeenten?
- **Duiding:** welke achterliggende oorzaken verklaren de zichtbare patronen, en welke handelingsstrategieën hanteren gemeenten?

Als nevenopbrengst ontstaat inzicht in de relatie tussen dure casuïstiek en lokaal beleid. Het onderzoek beoordeelt de effectiviteit van beleidskeuzes van individuele gemeenten niet. Naast dit rapport wordt een volledig geanonimiseerd databestand opgeleverd voor aanvullende analyses van de opdrachtgever.

1. Inleiding

1.4 Scope & afbakening

Het onderzoek is primair kwantitatief van aard en richt zich op casussen met hoge uitgaven (hoger dan €100.000) binnen de Jeugdwet over de jaren 2022, 2023 en 2024; deze casussen duiden wij aan als dure casuïstiek. Voor de analyse wordt aangesloten bij bestaande landelijke definities en databronnen, met name IV3-definities (zie onder 2.6).

De analyse richt zich op gemeenten die werken met een inspanningsgerichte uitvoeringsvariant (P×Q-bekostiging), omdat voor deze gemeenten declaratiegegevens op cliëntniveau beschikbaar zijn. Gemeenten die een taakgerichte uitvoeringsvariant hanteren, vallen buiten de scope van het onderzoek, aangezien daar dergelijke gegevens niet beschikbaar zijn. Een beperkte uitzondering geldt voor gemeenten die enkele zorgvormen zonder verblijf (of uitsluitend pleegzorg) taakgericht bekostigen. Waar mogelijk wordt uitgesplitst naar ambulant/verblijf, aangezien ook binnen resultaatgerichte bekostiging per cliënt wordt bekostigd. Ook gemeenten die in 2022–2024 een herindeling of fusie hebben doorgemaakt, zijn uitgesloten.

Binnen de doelpopulatie borgen wij een representatieve vertegenwoordiging van gemeenten naar grootteklasse, geografische spreiding en financiële positie, met specifieke aandacht voor kleine gemeenten.

Het onderzoek heeft een beschrijvend en analyserend karakter. Het schetsen, beoordelen of doorrekenen van mogelijke beleidsmaatregelen, beleidsopties of alternatieve bekostigings- en financieringssystematieken valt buiten de scope van dit onderzoek.

1.5 Definitie dure casuïstiek

In dit onderzoek verstaan wij onder dure casuïstiek jeugdigen bij wie de totale jaarlijkse jeugdzorguitgaven hoger zijn dan €100.000, ongeacht problematiek of zorgvorm. Voor de afbakening van "dure casuïstiek" bestonden twee opties: een inhoudelijke benadering (kenmerken van cliënt, problematiek of type zorg) of een financiële benadering (kostennorm). De inhoudelijke benadering laat te veel ruimte voor interpretatie. De financiële benadering is praktischer en sluit aan bij het doel om de verdeelsystematiek te verbeteren. Dit onderzoek hanteert daarom een financiële benadering.

Als ondergrens voor de data-uitvraag geldt €100.000 aan totale jaarlijkse uitgaven per cliënt, hetgeen bewust ruim is gekozen. Met deze financiële ondergrens richt het onderzoek zich op de duurste en veelal meervoudige casuïstiek. Daardoor blijven cliënten die uitsluitend gebruikmaken van meer reguliere zorgvormen, zoals ambulante zorg, gezinsgerichte zorg en verblijf, buiten beschouwing. Daarnaast zijn uitvoeringskosten van de gemeente, zoals casus- en procesregie en ondersteuning vanuit lokale teams, buiten de scope van het onderzoek gebleven. De gepresenteerde bedragen hebben daardoor uitsluitend betrekking op de kosten van de ingezette jeugdhulp.

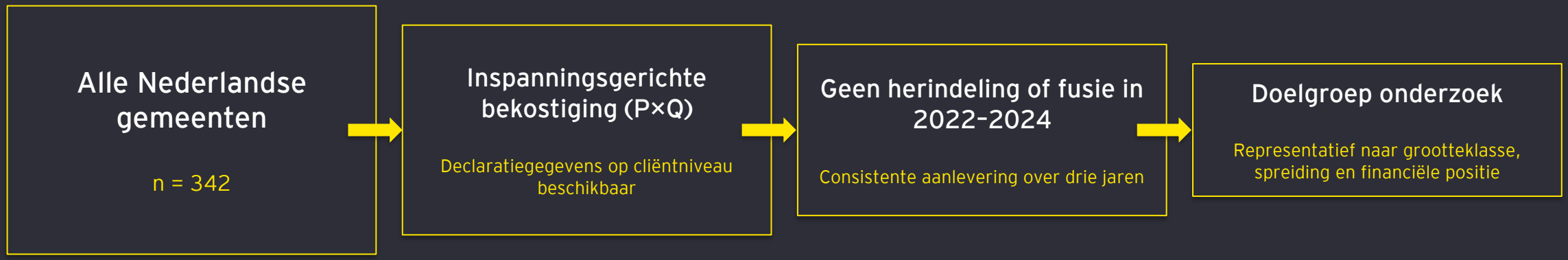

Figuur 1: Scope en doelgroep van het onderzoek

2

Methodiek

2. Methodiek

2.1 Aanpak in 6 fasen

Het onderzoek is uitgevoerd in de periode maart 2026 tot en met september 2026 en kent zes samenhangende fasen.

In de opstartfase zijn scope, prioriteiten en communicatielijnen vastgesteld, is de projectorganisatie ingericht en heeft de eerste bijeenkomst met de begeleidingscommissie plaatsgevonden. De uitvraag is zo ingericht dat uitsluitend volledig geanonimiseerde en niet indirect herleidbare gegevens worden opgevraagd en geanalyseerd.

In de tweede fase zijn het analyseraamwerk, het uitvraagformat en de steekproef uitgewerkt. De uitvraag is bij verschillende pilotgemeenten getoetst en op basis van de uitkomsten aangescherpt.

De derde fase betrof de uitvraag onder geselecteerde gemeenten, ondersteund door twee online Q&A-sessies en een centrale helpdesk. De richtdatum voor aanlevering van de data was 12 juni 2026, waarbij in overleg ruimte was voor enige uitloop.

In de vierde fase is de aangeleverde data kwantitatief geanalyseerd, gecombineerd met landelijke databronnen en aangevuld met een gevoeligheidsanalyse op basis van een simulatie.

De vijfde fase bestond uit een kwalitatieve verdieping op basis van documentanalyse, 19 verdiepende interviews met gemeenten en jeugdregio's en twee reflectiesessies met deelnemende gemeenten op 20 augustus en 1 september 2026.

In de zesde fase zijn de bevindingen samengebracht in het eindrapport en in een geanonimiseerd databestand, dat door de opdrachtgever gebruikt kan worden voor aanvullende analyses.

Figuur 2: Fasen van het onderzoek

2. Methodiek

2.2 Steekproef & representativiteit

De totale populatie van 342 Nederlandse gemeenten is afgebakend tot een doelpopulatie van 223 gemeenten. Uitgesloten zijn gemeenten met een taakgerichte bekostiging met verblijf of met meer dan twee taakgerichte zorgvormen, omdat bij deze gemeenten geen data op cliëntniveau beschikbaar zijn. Ook gemeenten die in de periode 2022–2024 een herindeling of fusie hebben doorgemaakt, zijn buiten de doelpopulatie gehouden.

Binnen deze doelpopulatie is een representatieve steekproef van 126 gemeenten samengesteld. Bij de steekproeftrekking is rekening gehouden met zes kenmerken die relevant zijn voor de onderzoeksvragen: financiële positie, gemeentegrootte, stedelijkheid, geografische spreiding, bekostigingsvorm en jeugdregio. De financiële positie vormde daarbij het belangrijkste stratificatiekenmerk, omdat het onderzoek specifiek gericht is op de relatie tussen dure casuïstiek en financiële tekorten en overschotten. Voor de financiële positie is een indicatieve indeling gemaakt in tekort-, gemiddelde en overschotgemeenten op basis van de verhouding tussen uitgaven (IV3, maatwerkdienstverlening en geëscaleerde zorg 18-) en inkomsten uit het gemeentefonds, cluster Individuele Voorzieningen Jeugd (septembercirculaire 2024). Daarnaast is gestuurd op een evenwichtige vertegenwoordiging van gemeenten naar kenmerken van grootteklasse, stedelijkheid, geografische ligging, bekostigingsvorm en spreiding over jeugdregio's. Om de vertegenwoordiging van de G4-categorie te borgen, is één G4-gemeente handmatig aan de steekproef toegevoegd.

De steekproef vormt daarmee een nagenoeg exacte afspiegeling van de doelpopulatie naar financiële positie en gemeentegrootte. Daarnaast is sprake van een brede vertegenwoordiging naar stedelijkheid, geografische spreiding, bekostigingsvorm en jeugdregio. Op macroniveau zijn alle grote landsdelen vertegenwoordigd, evenals Randstedelijke, landelijke en perifere gemeenten. Hiermee biedt de steekproef een solide basis voor analyses die representatief zijn voor de doelpopulatie van gemeenten waarvoor cliëntgegevens beschikbaar zijn.

2.3 Respons & datakwaliteit

Naast de gemeenten uit de steekproef hebben verschillende gemeenten zichzelf gemeld om mee te doen aan het onderzoek. De meeste gemeenten die zichzelf hebben aangemeld, zijn onderdeel van een jeugdregio waarbinnen een jeugdregio waarbinnen één of enkele gemeenten deel uitmaakten van de steekproef. Op regionaal niveau bleek soms interesse om als hele regio, dus met alle gemeenten, aan het onderzoek mee te doen. Hiermee komt het totaal aan gecontacteerde gemeenten op 173, waarvan 95 data hebben aangeleverd, ruim boven het beoogde aantal van 75. Het merendeel (51) van de responsgemeenten maakte deel uit van de oorspronkelijke steekproef; de overige gemeenten hebben zichzelf aangemeld. De responsgroep is op meerdere criteria getoetst ten opzichte van de totale populatie van gemeenten en biedt een brede basis voor de analyse. Op het kenmerk financiële positie vormt de respons een goede afspiegeling van de doelpopulatie. Dit is voor het onderzoek het belangrijkste onderscheid, namelijk tussen overschot-, tekort- en gemiddelde gemeenten. Ook op gemeentegrootte, stedelijkheid, geografische spreiding en bekostigingsvorm is de doelpopulatie vertegenwoordigd, met een landelijke dekking over 25 jeugdregio's. Op deze kenmerken wijkt de responsgroep gedeeltelijk af van de totale populatie gemeenten. De verdeling naar gemeentegrootte en financiële positie zijn weergegeven in tabel 2 en 3 in bijlage 6.1.

De aangeleverde data zijn na ontvangst gevalideerd op compleetheid en interne consistentie. Bij afwijkingen of onduidelijkheden is contact opgenomen met de aanleverende gemeente ter verificatie of aanvulling. Voor 82 gemeenten is de aanlevering volledig (voor alle jaren) bruikbaar geweest voor de kwantitatieve analyses; voor de overige gemeenten is de aanlevering waar mogelijk gecorrigeerd of benut voor een deel van de analyses.

Figuur 3: Onderzoeksomvang

2. Methodiek

2.4 Kwantitatieve methodiek

De kwantitatieve analyse berust op een gestandaardiseerde data-uitvraag, waarin gemeenten op *cliëntniveau* (per dure casus) de jaarlijkse uitgaven over 2022–2024 aanleverden op basis van facturatie- en declaratiegegevens, uitgesplitst naar drie zorgcategorieën (verblijf, zonder verblijf en jeugdbescherming/jeugdreclassering (JB/JR)), aangevuld met de totale jeugdzorguitgaven op *gemeenteniveau*, bestaande uit maatwerkvoorzieningen en het jeugddeel van lokale vaste kosten. Enkele gemeenten hebben deze totale jeugdzorguitgaven niet aangeleverd, In deze gevallen hebben wij IV3-kostengegevens gebruikt. De aangeleverde datasets bevatten per cliënt één geanonimiseerde regel met de totale (afgeronde) gedeclareerde zorgkosten voor de jaren 2022-2024. De gegevens zijn volledig geanonimiseerd aangeleverd en bevatten geen cliëntnummers, pseudoniemen of andere identificerende kenmerken. In de aangeleverde datasets zijn bovendien alleen cliënten opgenomen waarvan de totale uitgaven in ten minste één van de jaren 2022–2024 hoger waren dan €100.000.

Om daarnaast zicht te houden op de omvang van de totale jeugdzorgpopulatie per gemeente, hebben gemeenten het totale aantal cliënten uitgesplitst naar vooraf gedefinieerde kostencategorieën. De aangeleverde data zijn gecontroleerd op volledigheid en vergeleken met CBS-data; bij een afwijking van meer dan 15% is de betreffende gemeente om een toelichting gevraagd. Op deze data zijn analyses uitgevoerd naar aantallen dure casussen, kostenopbouw, ontwikkeling in de tijd en het aandeel in totale jeugdzorguitgaven, aangevuld met een simulatie waarmee het financieel risico per grootteklasse onder wisselende scenario- en parameterwaarden is doorgerekend.

2.5 Kwalitatieve methodiek

De kwalitatieve verdieping bestaat uit drie onderdelen: een documentanalyse van door gemeenten aangeleverde eigen onderzoeken, dashboards en analyses rondom dure of complexe casuïstiek (vertrouwelijk behandeld en niet één-op-één in het rapport opgenomen), 19 verdiepende interviews met data-analisten, beleidsmedewerkers jeugd en betrokkenen bij het regionaal expertteam (RET) of het bovenregionale expertisenetwerk (BEN), en twee reflectiesessies met alle deelnemende gemeenten waarin voorlopige bevindingen zijn getoetst en gemeenten van elkaars uitvoeringspraktijk konden leren.

2.6 Landelijke databronnen

Om de gemeentelijke data in landelijk perspectief te plaatsen, zijn drie landelijke databronnen benut. De IV3-gegevens zijn gebruikt voor aansluiting bij de gerealiseerde jeugdzorguitgaven volgens gemeenten. Door deze uitgavencijfers te combineren met budgetcijfers uit het gemeentefonds, cluster (Individuele Voorzieningen) Jeugd, komen we tot een fictief maar onderling vergelijkbaar tekort of overschot per gemeente. De beleidsinformatie jeugd is benut voor referentieaantallen van jeugdigen met jeugdhulp, uitgesplitst naar jeugdhulp zonder verblijf, jeugdhulp met verblijf en jeugdigen met een JB/JR-maatregel.

2. Methodiek

2.7 Beperkingen van het onderzoek

Bij de interpretatie van de resultaten dient een aantal beperkingen in ogenschouw te worden genomen. De bevindingen zijn gebaseerd op door gemeenten aangeleverde informatie en op interviews. Waar mogelijk zijn de observaties getoetst aan documentatie en landelijke databronnen, maar volledige uitsluiting van onnauwkeurigheden is niet mogelijk.

Het onderzoek richt zich op de jaren 2022–2024 en biedt daarmee een momentopname. Omdat aantallen en kosten per jaar kunnen verschillen en ontwikkelingen buiten deze periode buiten beschouwing zijn gelaten, geeft dit venster een beperkt beeld van de meerjarige ontwikkeling.

De samenstelling van de responsgroep kan bovendien (beperkte) invloed hebben op de resultaten. De G4 heeft bijvoorbeeld alleen deelgenomen aan de kwalitatieve verdieping en geen kwantitatieve data aangeleverd. En gemeenten die de jeugdhulp (grotendeels) taakgericht hebben bekostigd zijn geen onderdeel van de populatie. Daarnaast kunnen gemeenten die zelf actief bezig zijn met het thema oververtegenwoordigd zijn onder de deelnemers. Uit robuustheidscontroles blijkt echter dat de impact van eventuele over- en ondervertegenwoordiging van bepaalde groepen gemeenten nauwelijks impact heeft (behalve voor de groep gemeenten die taakgericht bekostigen, van deze groep gemeenten hebben we geen informatie om dit te kunnen controleren).

Bij de financiële analyses is geen rekening gehouden met aanvullende compensatieregelingen voor specifieke situaties. Zo kunnen gemeenten voor bepaalde niet-beoogde jeugdzorgkosten als gevolg van verblijf in een instelling of opvangcentrum een beroep doen op de Regeling specifieke uitkering niet-beoogde kosten jeugdzorg vanwege verblijf in gemeente (SPUK NBJZ). De gepresenteerde financiële uitkomsten zijn niet gecorrigeerd voor eventuele bijdragen uit deze regeling. De uiteindelijke financiële impact voor individuele gemeenten kan daardoor afwijken van de in dit rapport gepresenteerde uitkomsten.

Tot slot beïnvloeden de scope-keuzes zoals omschreven onder 1.4, de ondergrens van €100.000 en de indeling in drie zorgcategorieën de uitkomsten. Om de robuustheid inzichtelijk te maken, is gewerkt met gevoeligheidsanalyses waarin verschillende drempelwaarden zijn doorgerekend.

3

Kwalitatieve analyse

3. Kwalitatieve analyse

Dit hoofdstuk beschrijft de inzichten uit de interviews en reflectiesessies met gemeenten over de wijze waarop zij dure casuïstiek binnen de Jeugdwet karakteriseren en hierop sturen.

3.1 Wat is dure casuïstiek

Gemeenten hanteren geen uniforme definitie van dure casuïstiek. Een deel van de geïnterviewde gemeenten werkt met een financiële grens per week, per maand of per jaar. De meeste gemeenten hanteren echter een relatieve benadering, bijvoorbeeld op basis van de tien meest kostbare casussen binnen een jaar. In de interviews wordt bovendien vaker gesproken over complexe dan over dure casuïstiek. Hiermee wordt niet (alleen) de problematiek van de jeugdige omschreven, maar ook organisatorische of wettelijke belemmeringen of complexe zorghistorie. Respondenten geven aan dat dure en complexe casuïstiek in de praktijk grotendeels samenvallen, doordat hoge kosten regelmatig gepaard gaan met een complexe ondersteuningsvraag.

Naast de hoogte van de kosten worden ook andere kenmerken genoemd die bepalend zijn voor dure casuïstiek, zoals langdurigheid, beperkte mogelijkheden tot afschaling, de behoefte aan maatwerk en een onzeker toekomstperspectief. Alle geïnterviewde gemeenten beschouwen dure of complexe casuïstiek als een belangrijk aandachtspunt.

Uit de interviews komt naar voren dat een relatief kleine groep jeugdigen verantwoordelijk is voor een aanzienlijk deel van de totale jeugdhulpkosten. Hierdoor kunnen individuele casussen een substantiële impact op de gemeentelijke begroting hebben.

3.2 Doelgroepen

Geïnterviewde gemeenten noemen een aantal veelvoorkomende typen problematiek in relatie tot dure casuïstiek. In vrijwel alle beschreven casussen is sprake van multiproblematiek en/of gezinsproblematiek. Daarnaast noemen respondenten de volgende kenmerken:

- psychiatrische problematiek (sterk internaliserend of externaliserend, bijvoorbeeld agressie, trauma of depressie);
- licht verstandelijke beperking (LVB) of zwakbegaafdheid;
- autisme en emotieregulatieproblemen;
- verslavingsproblematiek;
- criminaliteit;
- eetproblematiek (specialistische GGZ);
- jongeren zonder netwerk, waaronder alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV'ers).

Verschillende respondenten benoemen dat de problematiek primair of mede in de gezinssituatie ligt. Zij wijzen daarbij op vechtscheidingen, verslaving, schulden, onveiligheid en overbelaste ouders.

In veel door gemeenten beschreven casussen loopt al een traject op het moment dat de kosten stijgen. Respondenten geven aan dat dit traject op enig moment vastloopt of escaleert, waarbij zij vaak een samenloop van factoren als aanleiding noemen. Een veelgenoemde situatie is een instabiel traject met wisselingen van hulpverlener of aanbieder en meerdere plaatsingen die niet tot het beoogde resultaat hebben geleid. De jeugdige is in deze situaties moeilijk plaatsbaar in het reguliere aanbod, bijvoorbeeld omdat functioneren in een groepssetting niet mogelijk is. Bij afwijzing of gedwongen uitstroom uit reguliere voorzieningen zoeken gemeenten op korte termijn naar een alternatief. Respondenten geven aan dat zij in die situaties beperkt zicht hebben op een passende plek en dat zij maatwerk (zorg buiten het gecontracteerde aanbod) en vaak intensieve individuele begeleiding (veelal in combinatie met andere zorgvormen, zoals verblijf of dagbesteding) inzetten.

Een vergelijkbare situatie doet zich voor bij uitstroom uit gesloten jeugdhulp zonder vervolg: de gesloten machtiging loopt af, terwijl de jeugdige nog niet plaatsbaar is in reguliere voorzieningen of door een gecontracteerde aanbieder niet opgenomen kan of wil worden (bijvoorbeeld door contra-indicaties). In andere beschreven casussen vormt een veiligheidsrisico de aanleiding voor escalatie, bijvoorbeeld huiselijk geweld, criminaliteit of suïciderisico. Ook deze situaties leiden volgens respondenten tot ad-hoczoektochten naar een passende plek.

Daarnaast noemen respondenten uitval uit het onderwijs of langdurig thuiszitten als terugkerend element. Zij wijzen op twee oorzaken: de jeugdige functioneert niet langer op school, of de reistijd naar school is te lang door plaatsing buiten de regio.

Uit de interviews komt naar voren dat dure casuïstiek niet alleen wordt gekenmerkt door complexe problematiek bij de jeugdige of het gezin, maar ook door vastgelopen trajecten en het ontbreken van passend aanbod.

3. Kwalitatieve analyse

3.3 Zorgvormen & kostendrijvers

Vrijwel alle geïnterviewde gemeenten benoemen een aantal terugkerende zorgvormen in relatie tot dure casuïstiek:

- **Verblijfszorg: i**n de meeste beschreven casussen is sprake van verblijfszorg in een instelling, vaak langdurig en intensief. Verblijfsproducten bevatten doorgaans een begeleidingscomponent, waarnaast gemeenten ook nog ambulante begeleidings- of behandelingsproducten inzetten. Meerdere respondenten wijzen op een tekort aan verblijf met intensieve begeleiding en brengen dit in verband met de afbouw van gesloten jeugdhulp en het beperkte aanbod van intensieve alternatieven.
- **Eén-op-één-begeleiding: d**eze zorgvorm komt binnen dure casuïstiek regelmatig voor en wordt vaak bovenop verblijf of klinische zorg ingezet. In een deel van de casussen worden meerdere begeleiders gelijktijdig ingezet, bijvoorbeeld uit veiligheidsoverwegingen of vanwege het ontbreken van een passende daginvulling.
- **Jeugdbescherming en jeugdreclassering: i**n een groot deel van de beschreven casussen geldt een jeugdbeschermingsmaatregel of is sprake van een jeugdreclasseringstraject en is de gecertificeerde instelling (GI) betrokken.

Respondenten benoemen ook de samenwerking tussen partijen als terugkerend aandachtspunt.

- De GI is in een groot deel van de dure casussen betrokken, maar de samenwerking met de GI komt niet altijd tijdig of volledig tot stand. Gevolgen zijn dat de GI naar waarneming van respondenten niet altijd de meest doelmatige ondersteuning inzet en dat het contact met de gemeente soms pas laat plaatsvindt, op het moment dat de ondersteuning vastloopt.
- Daarnaast benoemen respondenten de samenwerking met **aanbieders**. Een groot aantal aanbieders maakt het lastiger om op het zorglandschap te sturen. Meerdere respondenten beschrijven situaties waarin gecontracteerde aanbieders complexe jeugdigen niet accepteren; dit wordt door hen aangeduid als 'cherry-picking'.
- Tot slot noemen respondenten het **onderwijs** als samenwerkingspartner. Onderwijsuitval en problemen in het onderwijs zijn terugkerende factoren binnen dure casuïstiek. Meerdere respondenten geven aan dat de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp niet in alle regio's op de juiste manier is georganiseerd en dat men geregeld niet ‘dezelfde taal spreekt’.

Niet iedere casus waarin deze zorgvormen voorkomen, leidt tot hoge kosten. Respondenten noemen de volgende factoren als kostenopdrijvers:

- stapeling van producten, zoals de combinatie van verblijf, één-op-één-begeleiding en ambulante ondersteuning;
- tijdsdruk bij het vinden van een passende plek;
- langdurig gebruik van oplossingen die als tijdelijk zijn bedoeld, waarbij in de beschreven casussen beperkt wordt gestuurd op vervolgstappen, perspectief en afbouw;
- beperkt passend (gecontracteerd) aanbod, waardoor gemeenten inzetten op maatwerkconstructies en uitwijken naar buitenregionale of relatief onbekende aanbieders.

In veel gevallen is dus sprake van maatwerk en wordt gebruikgemaakt van niet-gecontracteerd aanbod, bijvoorbeeld omdat gecontracteerde aanbieders deze jeugdigen niet kunnen of willen opnemen. Dit is vrijwel altijd duurder dan gecontracteerd aanbod. Daarnaast komt het voor dat aanbieders of onderwijsinstellingen een jeugdige alleen onder voorwaarden accepteren, zoals het bieden van een aantal uur één-op-éénbegeleiding met bijbehorende (hoge) kosten. Onder tijdsdruk vanuit een crisissituatie besluiten gemeenten in die gevallen tot een dergelijk aanbod.

Veel gemeenten plaatsen daarnaast vraagtekens bij de effectiviteit van de geboden ondersteuning bij dure casuïstiek. Het meest sprekende voorbeeld dat wordt genoemd is één-op-éénbegeleiding, waarvan vrijwel unaniem wordt aangegeven dat deze voor een langere periode doorgaans niet effectief of zelfs schadelijk is voor de jeugdige. De nadruk lijkt dan volgens de gemeenten meer te liggen op beveiligen dan op ondersteunen. De inzet van dergelijke zorgvormen komt daarmee vooral voort uit noodzaak en niet uit veronderstelde effectiviteit.

Veel gemeenten geven aan dat in gevallen van dure of complexe casuïstiek een combinatie ontstaat van intensiteit en duur van kostbare ondersteuningsvormen, stapeling van producten, onvoldoende of geen tijdige samenwerking, tijdsdruk en beperkt passend (gecontracteerd) aanbod. Daarbij bestaan bij gemeenten in veel gevallen twijfels over de effectiviteit van de geboden ondersteuning. Dure casuïstiek blijkt daarmee niet uitsluitend een zorginhoudelijk vraagstuk, maar ook een vraagstuk van sturing, samenwerking en organisatie.

3. Kwalitatieve analyse

3.4 Aanpak van gemeenten

Respondenten beschrijven verschillende manieren waarop hun gemeente stuurt op dure casuïstiek. Deze aanpakken variëren van monitoring achteraf tot toetsing vooraf en samenwerking met ketenpartners.

- **Monitoring achteraf:** Veel geïnterviewde gemeenten monitoren dure casussen via dashboards of (jaarlijkse) analyses van de duurste casussen. Deze casussen worden achteraf bekeken om te onderzoeken welke factoren tot hoge kosten of complexiteit hebben geleid. Gemeenten gebruiken deze inzichten voor bewustwording, het trekken van lering voor toekomstige casuïstiek en voor de contractering en ontwikkeling van het zorglandschap. Deze aanpak vindt plaats tijdens of na de ondersteuning en is niet gericht op het voorkomen van dure casussen, maar op het monitoren van ontwikkelingen, het trekken van lessen voor de toekomst en daarmee het versterken van de preventieve werking op de lange termijn.
- **Sturing aan de voorkant:** Een deel van de geïnterviewde gemeenten stuurt ook aan de voorkant, bijvoorbeeld door het voeren van proces- of casusregie op specifieke casussen. Daarnaast worden verklarende analyses en perspectiefplannen expliciet gevraagd door gemeenten om te kunnen bepalen welke ondersteuning passend is. In voorkomende gevallen schalen gemeenten een casus op naar regionale structuren, zoals een regionaal expertiseteam.
- **Afspraken met aanbieders:** Een deel van de gemeenten maakt afspraken met aanbieders over maatwerk, crisis of één-op-één-begeleiding. Voorbeelden zijn een maximale duur, verplichte evaluatiemomenten, afspraken over toewerken naar afschalen/afbouw en aanvullende voorwaarden.
- **Toetsing van dure zorgaanvragen:** Toetsing van dure zorgaanvragen en maatwerkovereenkomsten wordt door respondenten beschreven als een gerichte vorm van sturing aan de voorkant. Een casus wordt besproken wanneer de aangevraagde ondersteuning een drempelbedrag overschrijdt of wanneer normbedragen voor specifieke zorgvormen worden overschreden. Voorbeelden zijn een gesprek met de beleidsmedewerker of bespreking aan een multidisciplinaire tafel, voorafgaand aan toekenning van de aanvraag. Gemeenten kunnen in die situaties aanvullende voorwaarden stellen.
- **Ontwikkeling van het ondersteuningsaanbod en zorglandschap:** Gemeenten sturen op dure casuïstiek door zorglacunes in kaart te brengen en samen met aanbieders passend aanbod te ontwikkelen. Meerdere respondenten geven aan dat deze ontwikkeling in de praktijk moeizaam verloopt en dat de ontwikkelbereidheid van aanbieders wisselt. Sommige gemeenten beschouwen daarnaast investeringen in sterkere lokale teams, interventies gericht op oorzaken (zoals complexe scheidingen), versterken van samenwerking in de keten en transformatie van het jeugdzorgstelsel als manieren om escalatie van casuïstiek te voorkomen. Hoewel effecten niet direct zichtbaar zijn, verwachten zij dat deze investeringen op termijn leiden tot minder inzet van dure zorg.

Uit de interviews komt naar voren dat respondenten de grootste verbetermogelijkheden zien in sturing aan de voorkant, in proces- en casusregie en in het versterken van de samenwerking met ketenpartners. Meerdere respondenten geven daarnaast aan dat gemeenten met de huidige inzet nog beperkt grip ervaren op de ontwikkeling van dure casuïstiek.

3. Kwalitatieve analyse

3.5 Knelpunten & lessen

Respondenten benoemen in de interviews een aantal terugkerende knelpunten bij de aanpak van dure casuïstiek:

- **Ingrijpen gebeurt vaak laat.** Casussen komen doorgaans pas in beeld op het moment van escalatie. Een veelgenoemd voorbeeld is dat gemeenten hiervan pas kort voor het aflopen van een indicatie of machtiging melding krijgen of op zoek gaan naar passende vervolgzorg. Dit heeft er vaak mee te maken dat partijen elkaar (te) laat betrekken.
- **Escalatie speelt een rol bij de kostenontwikkeling.** Verschillende respondenten nemen waar dat de complexiteit van de problematiek van jeugdigen toeneemt. In situaties van escalatie of crisis zoeken gemeenten onder tijdsdruk naar passend aanbod, waarbij vraagtekens worden geplaatst bij de effectiviteit van de zorg die in deze situaties wordt ingezet.
- **Voor een specifieke groep ontbreekt passend aanbod.** De afbouw van gesloten jeugdhulp wordt meermaals als knelpunt genoemd. Voor een deel van de jeugdigen is geen passend aanbod beschikbaar, met name in de vorm van intensieve verblijfsvormen; gemeenten wijken in die situaties uit naar één-op-één-begeleiding of niet-gecontracteerd aanbod.
- **Positie van aanbieders beïnvloedt de sturingsruimte van gemeenten.** Schaarste aan specialistische aanbieders, bijvoorbeeld in grensregio's, beïnvloedt zowel kosten als onderhandelingsruimte. Gecontracteerde aanbieders accepteren complexe casussen soms niet vanwege contra-indicaties, eerdere plaatsingen die niet tot het beoogde resultaat hebben geleid, risicomijding of 'cherry-picking'. Door aanbodschaarste stellen aanbieders aanvullende voorwaarden of stellen zij langdurige intensieve ondersteuning voor, terwijl gemeenten hier beperkt tegenwicht op ervaren. Niet-gecontracteerde aanbieders hanteren volgens respondenten hogere tarieven en gunstiger voorwaarden, terwijl gemeenten beperkt zicht hebben op de effectiviteit en kwaliteit van de geboden ondersteuning.
- **Samenwerking is complex.** Samenwerking komt niet altijd tijdig tot stand. Daarnaast hebben betrokken partijen eigen belangen die effectieve samenwerking in de weg kunnen staan.
- **Zicht op effectiviteit is beperkt.** Gemeenten hebben doorgaans wel zicht op de kosten van ondersteuning, maar beperkt op de mate waarin trajecten bijdragen aan verbetering, uitstroom of het behalen van ondersteuningsdoelen. Verschillende respondenten benoemen daarnaast een spanningsveld tussen veiligheid en ontwikkelperspectief: GI's, aanbieders en gemeenten kiezen in de door hen beschreven casussen vaker voor oplossingen die risico's beperken en stabiliteit bieden. De bijdrage van deze oplossingen aan ontwikkeling, afbouw of uitstroom wordt door respondenten soms in twijfel getrokken.
- **Uitstroom naar andere wettelijke kaders komt niet altijd tot stand.** Uitstroom naar de Wmo of de Wlz komt niet in alle casussen tot stand. Als redenen voor moeizame uitstroom naar de Wmo worden genoemd: het ontbreken van passende vervolghulp, lange wachtlijsten (onder andere bij beschermd wonen) en onduidelijkheid over verantwoordelijkheid en financiering rond 18-/18+. Jeugdigen blijven in die situaties langer in verlengde jeugdhulp of ontvangen langdurig jeugdhulp. Gemeenten ervaren daarnaast dat het voor jeugdigen heel moeilijk is om door te stromen naar de Wlz, omdat jeugdigen niet aan alle criteria voldoen (vooral vanwege onzekerheid over ontwikkelingsmogelijkheden van de jeugdige).
- **Spanning tussen lokale verantwoordelijkheid en landelijke keuzes.** Gemeenten voelen zich financieel verantwoordelijk voor casussen waarvan de oorzaken naar waarneming van respondenten mede voortkomen uit landelijke keuzes rond gesloten jeugdhulp, Wmo- en Wlz-toegang en arbeidsmarktkrapte. Daarnaast wordt asielopvang genoemd als factor buiten de invloedssfeer van gemeenten. Oekraïense vluchtelingen, asielzoekers, AMV'ers en (kinderen van) teruggekeerde Syriëgangers vragen volgens respondenten soms intensieve trauma-gerelateerde jeugdhulp, waarbij vragen ontstaan over financiering en verantwoordelijkheden tussen gemeenten, het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) en andere partijen.

Het ontbreken van passend aanbod voor specifieke doelgroepen, mede als gevolg van de afbouw van de gesloten jeugdhulp, kwam in de reflectiesessies naar voren als het meest breed gedragen knelpunt. Daarnaast onderschrijven gemeenten dat het zicht op de effectiviteit van ondersteuning beperkt is en dat samenwerking binnen de keten niet altijd tijdig tot stand komt. Ook voor de overige knelpunten bleek brede herkenning onder de deelnemers.

3. Kwalitatieve analyse

3.6 Kostenontwikkeling 2025

In de interviews en reflectiesessies geven alle gemeenten aan dat zij de kosten voor dure casuïstiek jaarlijks zien toenemen en dat deze stijging zich voortzet in 2025. Gemeenten verklaren deze stijging vooral door een toenemende complexiteit van de casuïstiek, de afbouw van gesloten jeugdhulp en het ontbreken van passende alternatieven, buitencontractueel maatwerk en, of in combinatie met, één-op-éénbegeleiding. Daarnaast benoemen zij een ogenschijnlijke toename van terughoudendheid van aanbieders om complexe casussen op te pakken binnen het reguliere aanbod. Dit hebben wij niet kunnen toetsen in de kwantitatieve uitvraag.

3.7 Samenvatting

Uit de interviews komt naar voren dat respondenten dure casuïstiek beschrijven als een groep jeugdigen met complexe problematiek, vastgelopen trajecten en beperkt passend aanbod. De hoge kosten in de beschreven casussen hangen samen met langdurige en intensieve maatwerkoplossingen, stapeling van zorgvormen, tijdsdruk en de inzet van intensief individueel en niet-gecontracteerd aanbod.

Respondenten sturen hierop via monitoring, casusregie, toetsing van dure aanvragen en samenwerking met ketenpartners. In de beschreven casussen raken zij vaak pas laat betrokken en ervaren zij beperkt grip op escalatie, effectiviteit, uitstroom en de beschikbaarheid van passend aanbod.

4

Kwantitatieve analyse

4. Kwantitatieve analyse

In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van de kwantitatieve analyse gepresenteerd. De resultaten uit de data-uitvraag zijn hiertoe vertaald naar landelijke cijfers. In bijlage 6.2 lichten we deze methode toe. Dure casussen zijn gedefinieerd als casussen met een jaarlijkse uitgave boven €100.000. In bijlage 6.3 beschrijven we ook de resultaten die volgen als we een andere drempelwaarde voor dure casussen kiezen.

4.1 Omvang en ontwikkeling

Figuur 4 laat zien dat het aantal dure jeugdzorgcasussen naar schatting is toegenomen van 5.400 in 2022 naar 9.600 in 2024, een stijging van 77%. Daarmee groeit het aandeel dure casussen van circa 1,2% naar 2,1% van alle jeugdzorgcasussen. Het aantal zeer dure casussen (boven €250.000) neemt sterker toe, van ongeveer 300 naar 1.100, een stijging van circa 267%. Casussen met jaarlijkse uitgaven boven €500.000 komen vooralsnog beperkt voor.

Figuur 5 toont dat de uitgaven aan dure casussen in dezelfde periode zijn gestegen: naar schatting bedroegen de landelijk geëxtrapoleerde kosten voor dure jeugdzorgcasussen in 2022 €780 miljoen, en zijn in 2024 opgelopen tot €1.660 miljoen. Ten opzichte van 2022 zijn deze uitgaven daarmee met 112% toegenomen. Deze ontwikkeling sluit aan bij het beeld uit de interviews, waarin gemeenten aangeven dat de kosten voor dure casuïstiek jaarlijks blijven stijgen.

De uitgaven aan dure casussen nemen daarmee sterker toe (+53,5% in 2023 en +38,0% in 2024) dan de totale jeugdzorgkosten (respectievelijk 11% en 12%, Improven, 2024)*. Circa 57% van deze totale jeugdzorgkostenstijging is toe te schrijven aan hogere uitgaven aan de dure casussen.

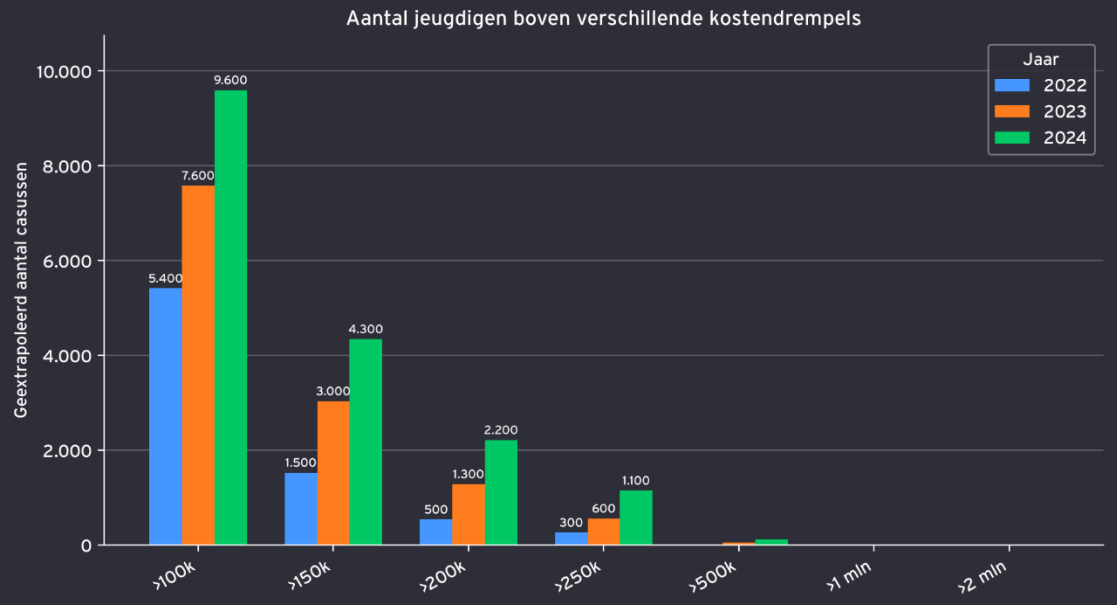

Figuur 4: Geëxtrapoleerde aantal jeugdigen per jaar boven verschillende kostendrempels

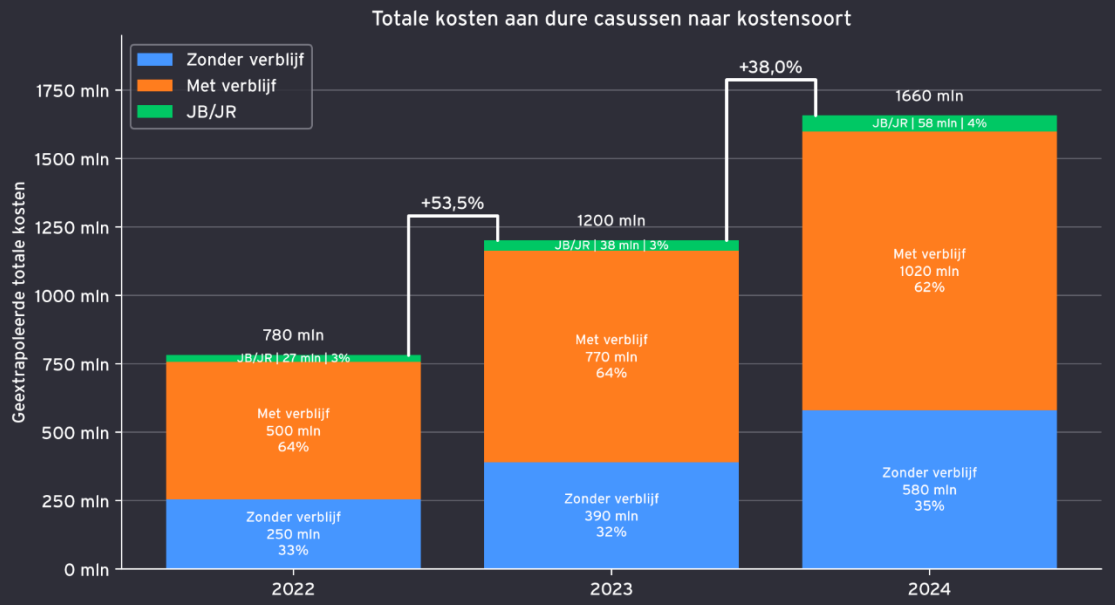

Figuur 5: Trend en verdeling van totale kosten aan dure casussen naar kostensoorten

** Hierbij gaan we uit van de totale kosten in de Jeugdzorg volgens Improven (2024): 6,521 miljard in 2022 en 8,066 miljard in 2024.*

4. Kwantitatieve analyse

4.1 Omvang en ontwikkeling (vervolg)

Figuur 6 laat zien dat het beperkte aandeel (dure) casussen in de jeugdzorg een groot aandeel van de totale jeugdzorgkosten op zich neemt. Omdat het aantal dure casussen stijgt, stijgt ook het budgettaire beslag van dure casussen mee. Het aandeel van de uitgaven aan dure casussen is opgelopen van 14% in 2022 naar 23% in 2024: een stijging van 9 procentpunten in twee jaar tijd. Dure casussen bepalen daarmee een steeds groter deel van de gemeentelijke jeugdzorguitgaven. Het restantbudget voor 'reguliere' casussen wordt dus steeds kleiner.

De ontwikkelingen tussen 2022 en 2024 wijzen erop dat dure casussen ook in de komende jaren een belangrijke factor kunnen blijven in de ontwikkeling van de jeugdzorguitgaven. In de gevoerde interviews gaven gemeenten aan dat de uitgaven aan dure casussen in 2025 hoger zijn dan in eerdere jaren.

De stijging van het uitgavenaandeel aan dure casussen is gedeeltelijk toe te schrijven aan inflatie. Alle vormen van jeugdzorg worden duurder, waardoor een groter deel van de casussen boven de grens van €100.000 uitkomt. In tabel 1 is te zien dat circa 30% van de stijging van het uitgavenaandeel een nominaal prijseffect betreft. Het grootste deel van de uitgavenstijging aan dure casussen (een stijging van 6,3 procentpunt opzichte van de totale jeugdzorgkosten) is daarmee toe te schrijven aan reëel gezien meer en/of intensievere zorgverlening of bovengemiddeld sterk stijgende tarieven.*

Uitsplitsing kostenstijging in nominale en reële stijging	2023	2024
Stijging uitgavenaandeel dure casussen ten opzichte van 2022 in %-punt	4,7%	8,9%
Waarvan nominale (prijs)stijging	1,3%	2,5%
Waarvan reële stijging	3,4%	6,3%

Tabel 1: Trend aandeel dure casussen op de totale zorguitgaven

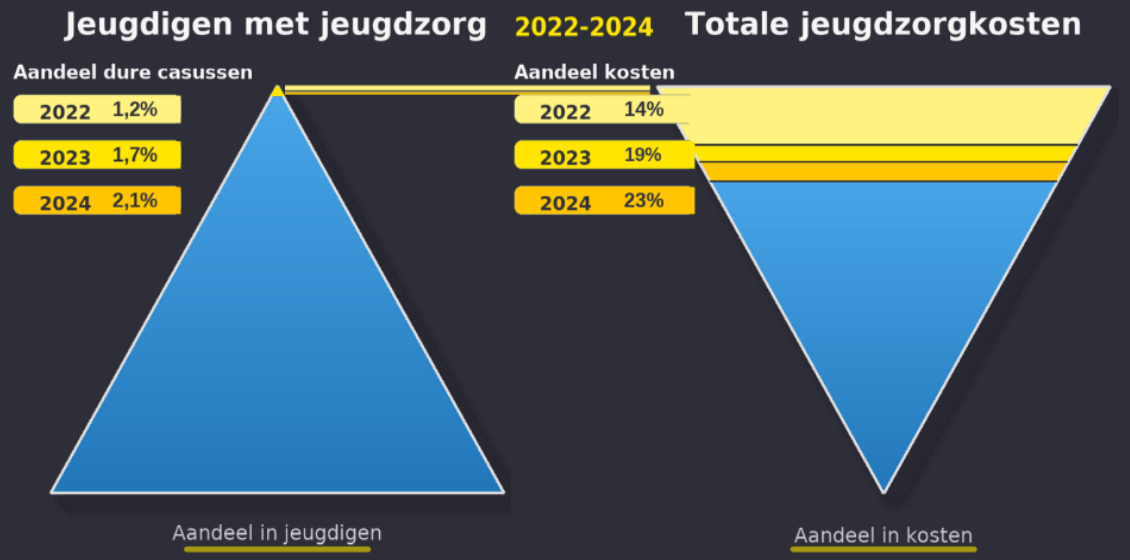

Figuur 6: Aandeel dure casussen in de totale volumes (links) en kosten (rechts) van jeugdzorg

De reële toename in het uitgavenaandeel dure casussen hebben we ingeschat door de uitgavengrens jaarlijks te laten meestijgen met de gemiddelde (personeels)kosten in de zorgsector. Volgens de OVA-index stegen de personele uitgaven met 6% tussen 2022 en 2023 en met 6,36% tussen 2023 en 2024. De resulterende "reële" uitgavengrens stijgt dus jaarlijks met afgerond €6.000. De nominale stijging berekenen we als het verschil tussen de totale stijging en de reële stijging.

4. Kwantitatieve analyse

4.1 Omvang en ontwikkeling (vervolg)

Figuur 7 geeft de verdeling van alle casussen naar kostencategorie weer, inclusief casussen met jaarlijkse kosten onder de €100.000. Tussen 2022 en 2024 neemt het aandeel dure casussen binnen het totaal toe, terwijl het aandeel casussen met jaarlijkse kosten tot €2.000 afneemt. Het aandeel casussen met jaarlijkse kosten tussen €2.000 en €10.000 blijft gedurende de onderzochte periode nagenoeg gelijk en ligt rond de 43% van het totale aantal casussen.

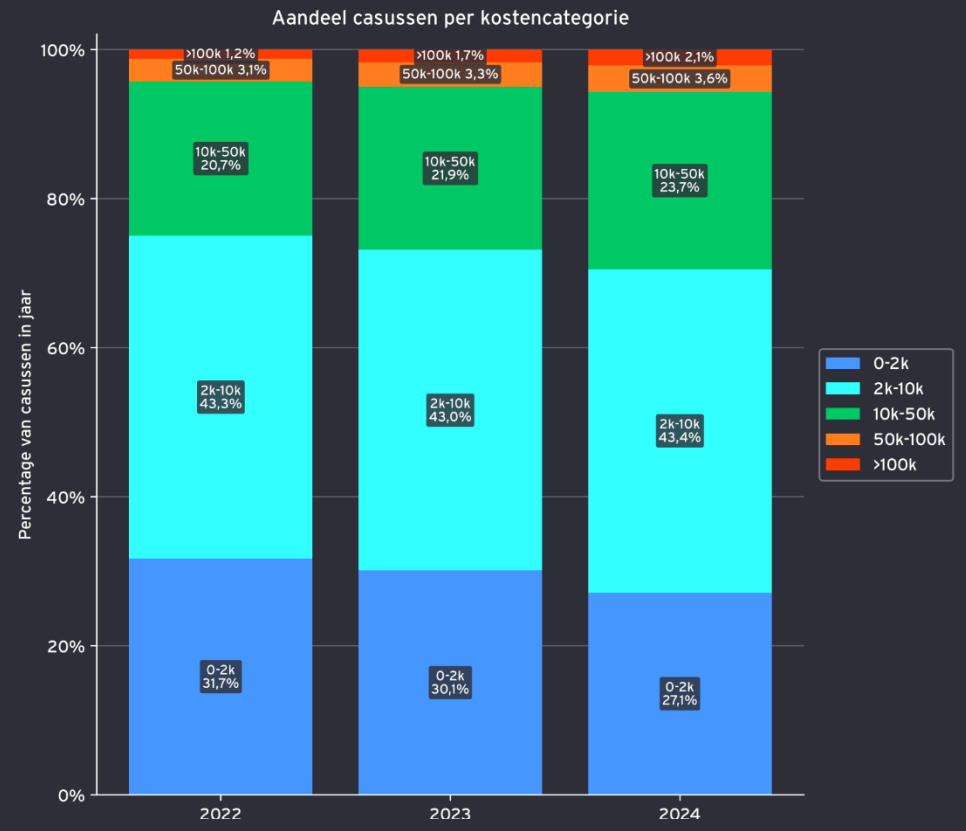

Figuur 7: Verdeling totaal aantal casussen naar kostencategorie

Alle kostencategorieën boven de €10.000 per jaar laten tussen 2022 en 2024 een toename zien. Relatief gezien is de groei het grootst in de categorie €10.000 tot €50.000 per jaar. Daarnaast zijn de gemiddelde jaarlijkse uitgaven per dure casus gestegen van €145.000 in 2022 naar €173.000 in 2024 (+19%). Daarmee nemen niet alleen het aantal dure casussen toe, maar ook de gemiddelde uitgaven per dure casus. Deze ontwikkeling ligt boven de stijging van het algemene prijspeil in dezelfde periode (zie pagina 20).

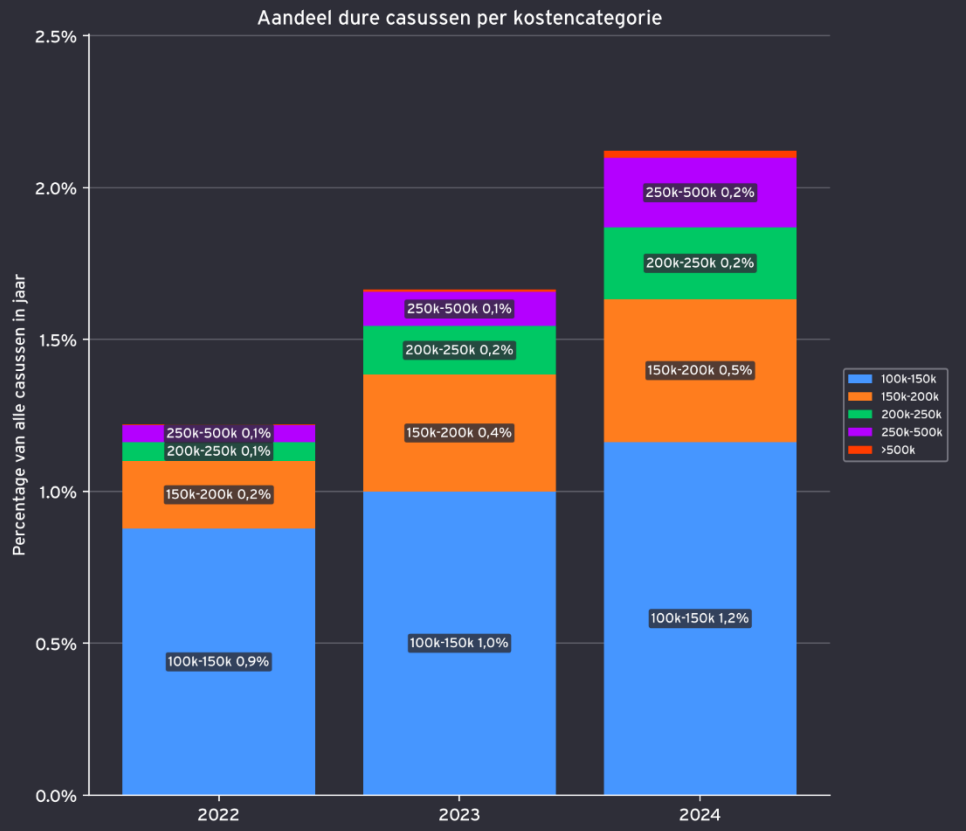

Figuur 8: Verdeling totaal aantal casussen naar kostencategorie, ingezoomd op >100K

4. Kwantitatieve analyse

4.1 Omvang en ontwikkeling (vervolg)

Figuur 9 geeft inzicht in de mate waarin casussen met jaarlijkse uitgaven boven €100.000 zich over meerdere jaren voortzetten. Hieruit blijkt dat ongeveer 60% van deze casussen ook in het daaropvolgende jaar boven de grenswaarde van €100.000 per jaar uitkomt. Voor casussen uit 2022 bedraagt dit aandeel 57%, terwijl voor casussen uit 2023 een aandeel van 63% wordt waargenomen.

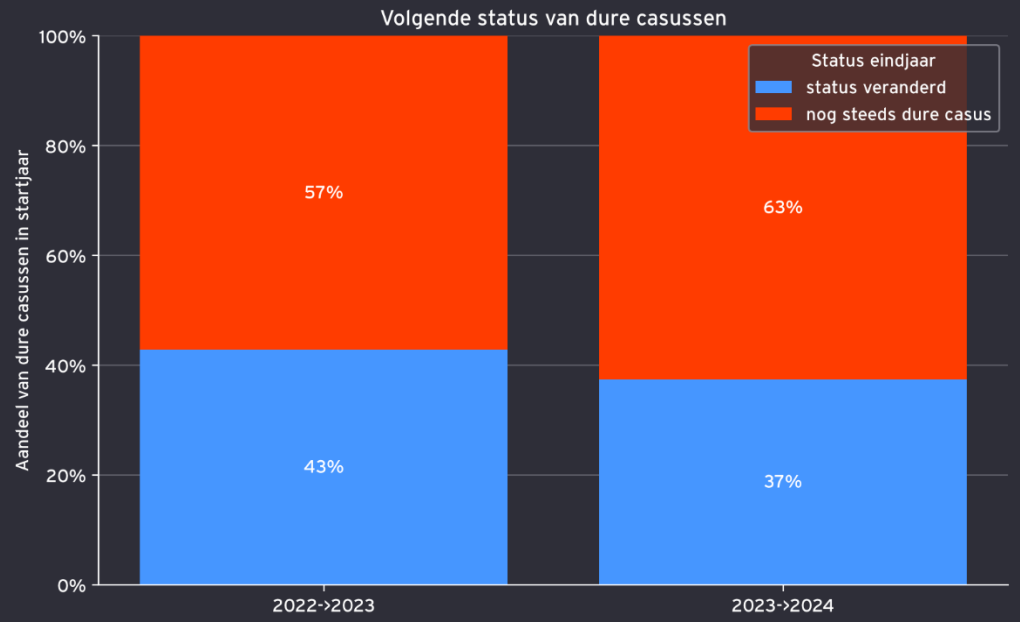

Figuur 9: Aandeel dure casussen dat in het opvolgende jaar opnieuw duur is

Figuur 10 toont het verloop van in 2022 dure casussen gedurende 2 jaar. Hieruit blijkt dat 38% van de dure casussen uit 2022 ook in 2023 en 2024 duur blijven. 20% is in 2023 nog duur, maar in 2024 niet meer. Het komt beperkt voor (4%) dat een casus in 2022 als duur wordt aangemerkt, in het jaar daarop niet, en in 2024 weer wel. Hieruit ontstaat het beeld dat dure casussen vaak langere tijd veel geld kosten, maar dat het gemeenten ook lukt om de uitgaven op termijn weer (blijvend) omlaag te brengen. Op basis van de data is niet vast te stellen in hoeverre de daling van de kosten in sommige dure casussen voortkomt uit een positieve ontwikkeling binnen de casus of uit andere oorzaken, zoals verhuizing of het bereiken van de volwassen leeftijd. In die laatste gevallen kan het voorkomen dat de ingezette zorg duur blijft, maar dat deze vanuit een ander wettelijk kader of andere gemeente wordt betaald.

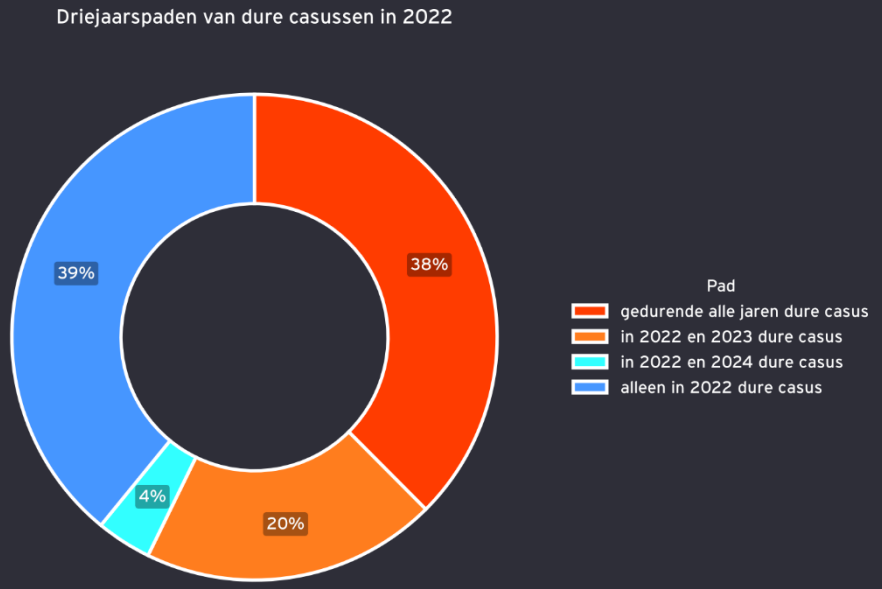

Figuur 10: Verloop van de dure casussen uit 2022 over de jaren 2023 en 2024

4. Kwantitatieve analyse

4.2 Kosten per kostensoort

Het grootste deel van de uitgaven bij dure casussen betreft uitgaven aan jeugdzorg met verblijf: ruim 60% van de totale uitgaven, zoals weergegeven in figuur 11. Circa een derde van de kosten betreft jeugdzorg zonder verblijf en een beperkt aandeel gaat naar jeugdbescherming en/of jeugdreclassering. Onder de kosten voor jeugdbescherming en jeugdreclassering verstaan we uitgaven van gemeenten aan de uitvoering door GI's. Zorg die door de GI wordt ingezet, zoals verblijf of ambulante zorg, wordt tot de betreffende categorieën gerekend.

Figuur 12 laat zien dat bij dure casussen doorgaans meerdere kostensoorten worden gecombineerd. In ruim 40% van de dure casussen worden alle drie de hoofdcategorieën ingezet en in minder dan 15% van de casussen wordt slechts één hoofdcategorie ingezet. In ongeveer de helft van de casussen is jeugdbescherming en/of jeugdreclassering betrokken; dit beeld wordt bevestigd in de gevoerde interviews. Dure casussen worden daarmee vaak gekenmerkt door een cumulatie van verschillende vormen van jeugdzorg, waardoor het totaalbedrag boven de jaarlijkse kostengrens uitkomt.

Figuur 11: Verdeling van de kosten van dure casussen naar kostensoort

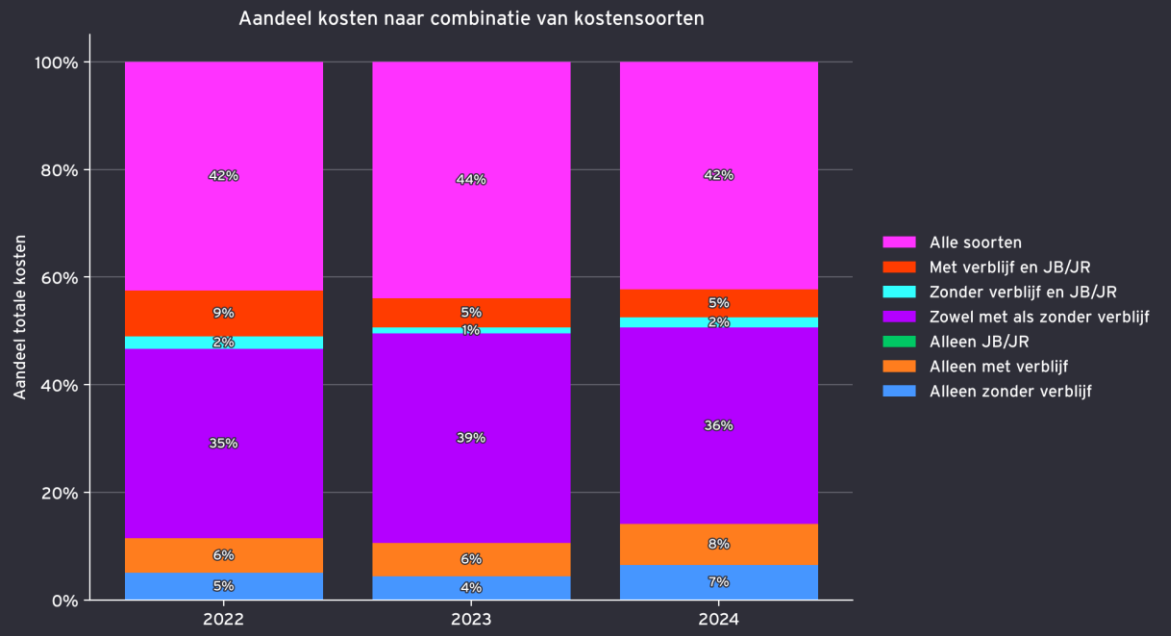

Figuur 12: Verdeling van dure casussen naar combinatie van ingezette kostensoorten

4. Kwantitatieve analyse

4.3 Spreiding

De uitgaven aan dure casussen verschillen aanzienlijk tussen gemeenten. De figuren op deze pagina laten zien dat het aandeel van dure casussen binnen de totale jeugdzorgkosten sterk uiteenloopt.

Figuur 13 laat ten eerste zien dat het uitgavenaandeel dure casussen jaar op jaar landsbreed toeneemt. Daarnaast neemt ook de spreiding tussen gemeenten toe. In 2022 lag het uitgavenaandeel van de 50% minst afwijkende gemeenten (interkwartielbandbreedte, IQR, weergegeven als gekaderde rechthoek) tussen 10,2% en 16,5%: een verschil van 6,3 procentpunt tussen kwartiel 1 (25% van de gemeenten ligt hierbinnen) en kwartiel 3 (75% van de gemeenten ligt hierbinnen). In 2024 lag deze bandbreedte tussen ongeveer 16,6% en 26,1%: een verschil van ruim 9 procentpunt. Afgezet tegen het gemiddelde is de spreiding over de jaren echter vrijwel gelijk gebleven. De toename van de absolute spreiding weerspiegelt dus vooral het gestegen gemiddelde, en niet een sterker uiteenlopen van gemeenten onderling.

De spreiding van het uitgavenaandeel dure casussen is met name groot onder kleinere gemeenten. Figuren 14 en 15 laten zien dat in 2022 en 2024 de ene kleine gemeente bijna geen dure casussen kent, terwijl in de andere kleine gemeente bijna de helft van de jeugdzorguitgaven aan dure casussen wordt besteed. Zowel de uitschieters naar beneden als naar boven doen zich dus voornamelijk voor bij kleinere gemeenten. Grotere gemeenten in de steekproef liggen daarentegen dichter bij het landelijk gemiddelde uitgavenaandeel; de variatie in uitgaven aan dure casussen neemt daarmee af naarmate de gemeente groter is. Dit beeld wordt bevestigd in de interviews. Met name in kleine gemeenten kan één of enkele jeugdigen of gezinnen leiden tot relatief hoge kosten ten opzichte van de totale begroting en daarmee grote impact hebben. De vergelijking tussen figuur 14 en 15 laat zien dat de puntenwolk in 2024 als geheel omhoog is geschoven ten opzichte van 2022 en tegelijk verder is uitgewaaierd: vrijwel alle gemeenten kennen een hoger uitgavenaandeel dure casussen, en onderlinge verschillen tussen kleinere gemeenten zijn groter geworden.

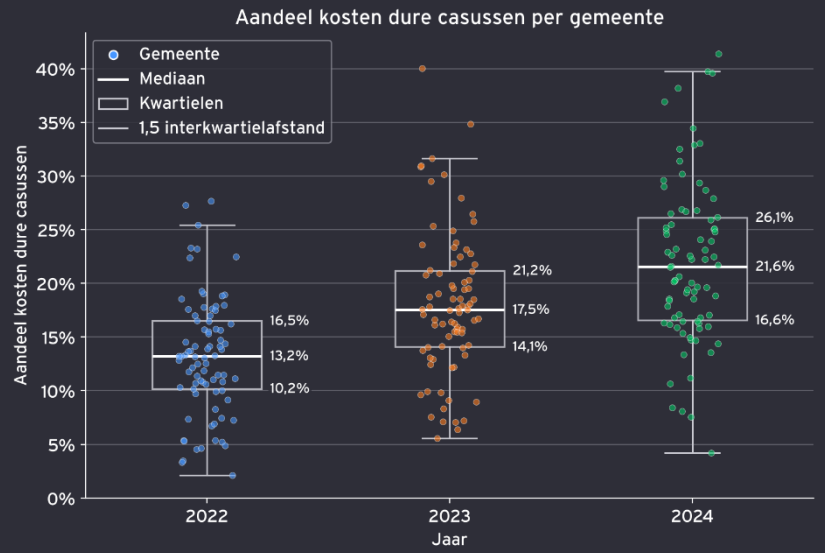

Figuur 13: Spreiding aandeel kosten dure casussen per gemeente in 2022-2024

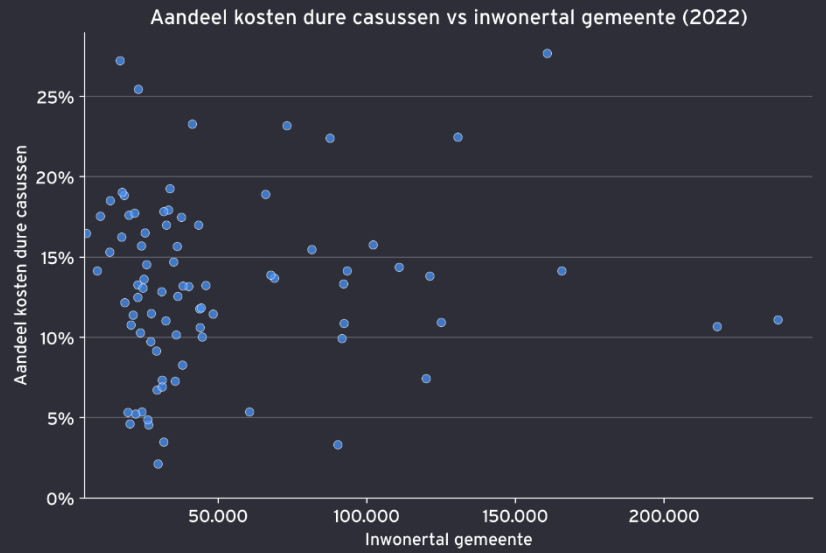

Figuur 14: Aandeel kosten per gemeente naar inwonertal in 2022

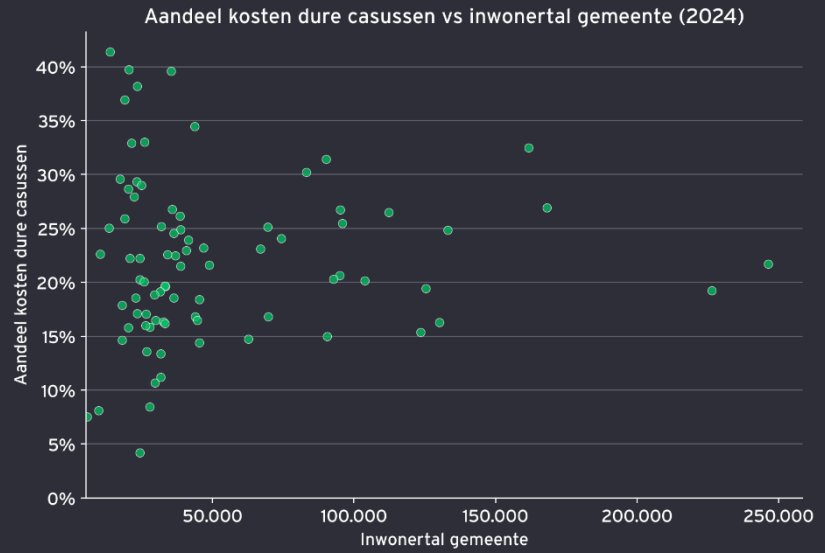

Figuur 15: Aandeel kosten per gemeente naar inwonertal in 2024

4. Kwantitatieve analyse

4.3 Spreiding (vervolg)

Dit patroon tussen gemeenten is ook zichtbaar in de jaar-op-jaarvariatie binnen een gemeente. Uit figuren 16 en 17 blijkt dat kleinere gemeenten jaar op jaar een grilliger uitgavenpatroon aan dure casussen kennen dan grotere gemeenten. Bij kleine gemeenten kan het uitgavenaandeel aan dure casussen jaar op jaar met 10 procentpunt of meer fluctueren, doorgaans als gevolg van enkele casussen die worden afgerond of starten. Bij grotere gemeenten is de jaar-op-jaarmutatie meer vergelijkbaar met het landelijk gemiddelde (tussen de 4 en 5 procentpunt per jaar).

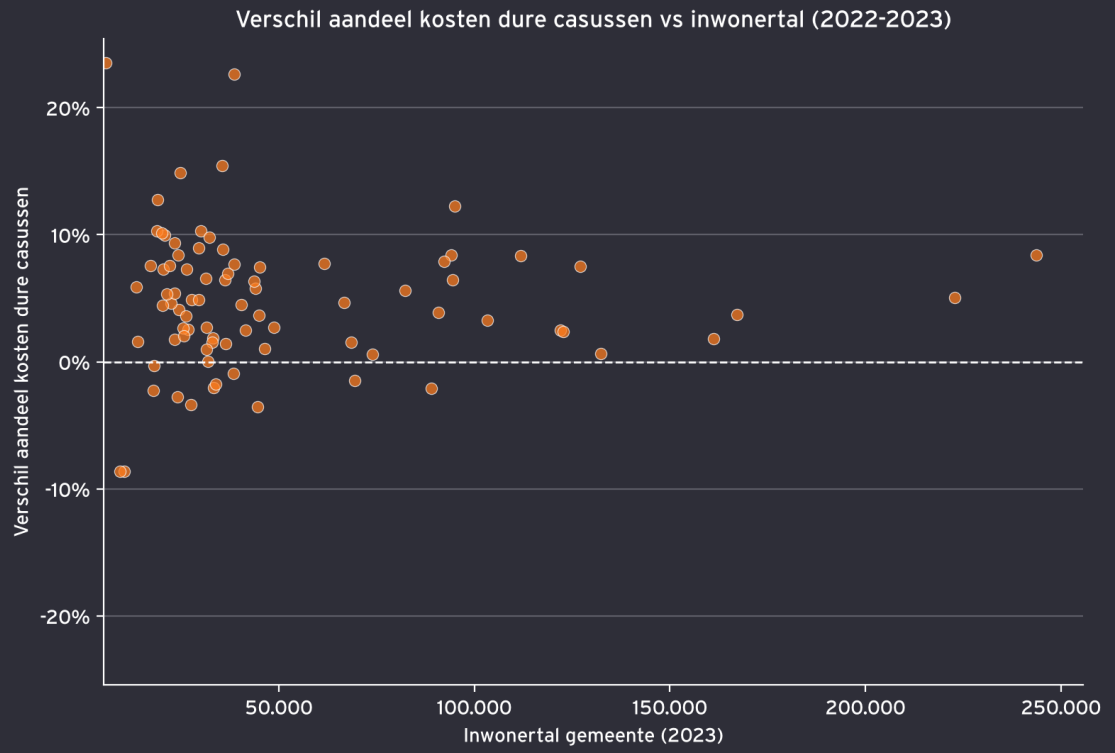

Figuur 16: Jaar-op-jaarmutatie van het uitgavenaandeel dure casussen per gemeente naar inwonertal, 2022-2023

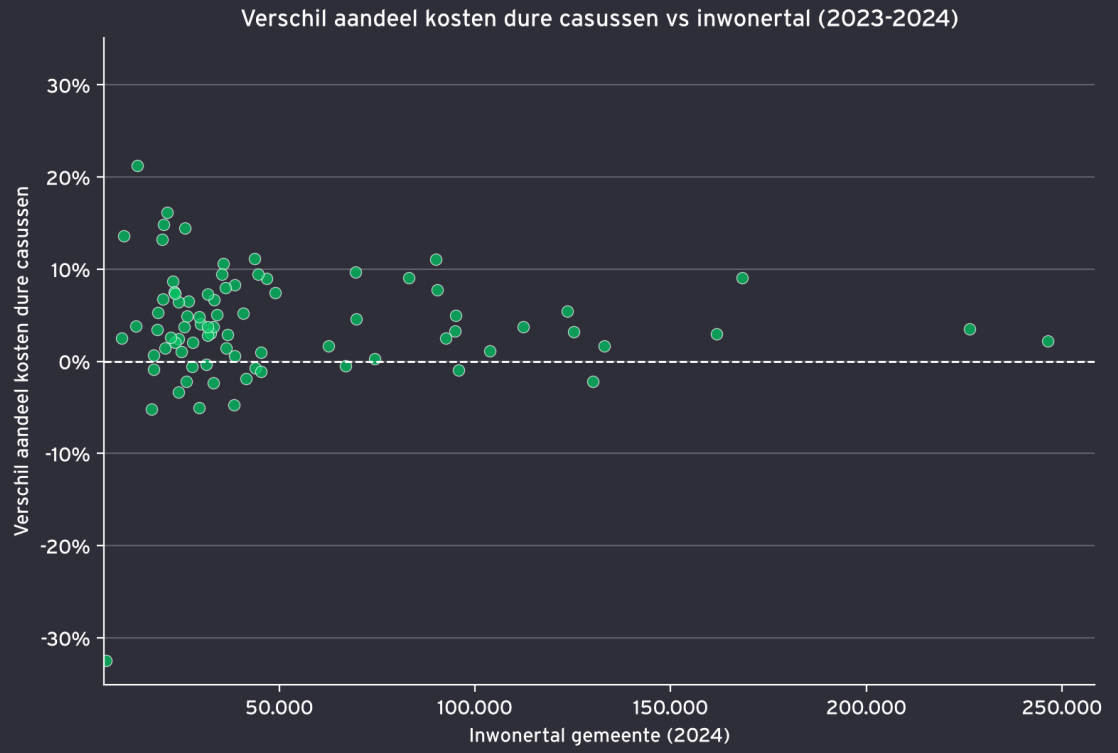

Figuur 17: Jaar-op-jaarmutatie van het uitgavenaandeel dure casussen per gemeente naar inwonertal, 2023-2024

4. Kwantitatieve analyse

4.4 Impact op feitelijke tekorten en overschotten

In figuren 18 en 19 laten we zien wat de impact van uitgaven aan dure casussen is op tekorten en overschotten binnen de totale jeugdzorguitgaven. De tekorten en overschotten hebben we berekend door de totale jeugdzorguitgaven in een gemeente (zie hoofdstuk 2) te relateren aan de beschikbare middelen volgens cluster Individuele Voorzieningen Jeugd uit het gemeentefonds.

Het is daarbij belangrijk op te merken dat de middelen uit het cluster Individuele Voorzieningen Jeugd vrij besteedbaar zijn en niet per definitie overeenkomen met het feitelijke gemeentelijke jeugdzorgbudget. De berekende tekorten en overschotten moeten daarom niet als de werkelijke financiële positie van gemeenten worden geïnterpreteerd, maar als een proxy om gemeenten onderling te vergelijken.

Figuren 18 en 19 laten een licht patroon zien: gemeenten met relatief hogere uitgaven aan dure casuïstiek kennen vaker een negatievere financiële uitkomst wanneer de totale jeugdzorguitgaven worden afgezet tegen de middelen uit het cluster Individuele Voorzieningen Jeugd. De correlatiecoëfficiënt op gemeenteniveau bedraagt circa -0,4. Hoewel een correlatie geen causaal verband aantoont, suggereert deze samenhang dat uitgaven aan dure casuïstiek een steeds belangrijkere factor vormen in de verschillen tussen gemeenten in de verhouding tussen jeugdzorguitgaven en beschikbare budgetmiddelen. Opvallend is dat dit verband in 2024 sterker is dan in 2022. De figuur voor 2024 bevat één uitbijter op bijna -100% die de correlatie substantieel verlaagt. Zonder deze uitbijter, neemt de correlatiecoëfficiënt toe tot circa -0,55. Dit wijst erop dat verschillen in uitgaven aan dure casuïstiek een groter deel van de verschillen in financiële uitkomsten verklaren dan twee jaar eerder. Daarmee ontstaat het beeld dat dure casuïstiek steeds zwaarder weegt in de financiële uitkomsten van gemeenten.

Het overzicht toont dat kleinere gemeenten vaker een extremere uitkomst (positief of negatief) hebben dan grotere gemeenten. De uitbijters zijn vooral bij kleinere gemeenten te vinden. Dit is te zien aan de kleinere blauwe bolletjes (laag inwonertal) die vaker aan de uiteinden van de grafieken te vinden zijn. Dit is met name in 2022 duidelijk zichtbaar, maar ook in 2024 speelt dit. Doordat dure casussen per cliënt hoge uitgaven met zich meebrengen, verschilt de financiële uitkomst met name onder kleinere gemeenten. Sommige kleinere gemeenten kennen relatief weinig dure casussen en geven hieraan dus relatief weinig uit, terwijl andere gemeenten juist een groot deel van de totale middelen aan dure casussen moeten besteden. Dit diepen we verder uit op de volgende pagina.

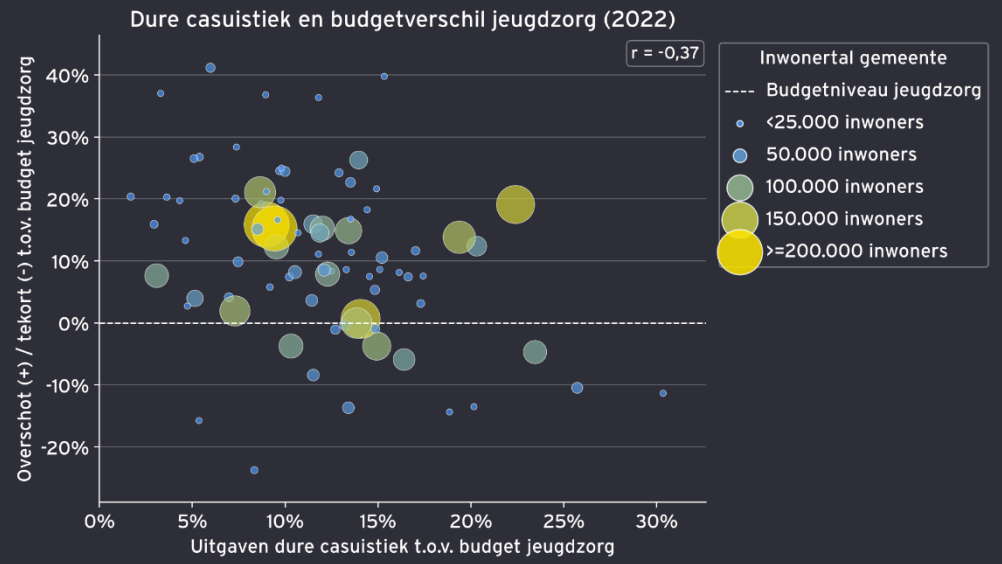

Figuur 18: Effect dure casussen op tekort/overschot totale jeugdzorgmiddelen in 2022

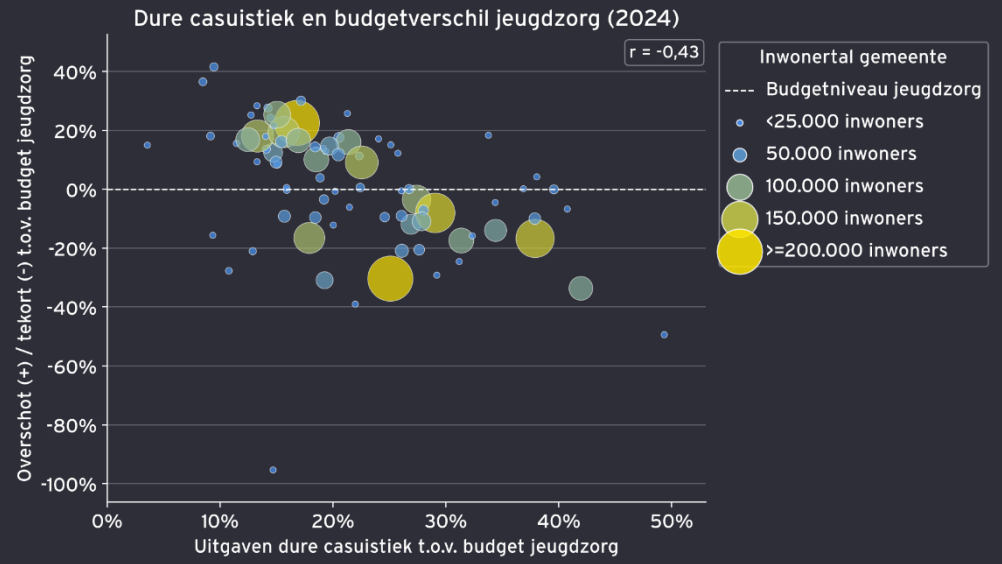

Figuur 19: Effect dure casussen op tekort/overschot totale jeugdzorgmiddelen in 2024

4. Kwantitatieve analyse

4.5 Simulatie van het financieel risico dat gemeenten lopen

Naast de feitelijke financiële gevolgen, brengen we met een zogenoemde Monte Carlo-simulatie het financiële risico van dure casuïstiek in beeld. Het model simuleert 10.000 mogelijke uitkomsten ("scenario's") per gemeente. De feitelijke gegevens in de uitvraag bepalen wat realistische parameters zijn om de scenario's op te baseren. Per scenario wordt eerst het aantal dure casussen gesimuleerd (incidentierisico*). Vervolgens wordt voor iedere gesimuleerde casus een kostenbedrag getrokken uit de geschatte kostenverdeling (prijsrisico*). In bijlage 6.4 is deze methode uitgebreider uitgelegd.

Zo ontstaat per gemeente een kansverdeling van de mogelijke uitgaven aan dure casussen (figuren 20 en 21). De uitgaven zijn daarbij uitgedrukt als percentage van de middelen die de gemeente ontvangt uit het gemeentefonds, cluster Individuele Voorzieningen Jeugd.

Iedere verticale streep vat de 10.000 scenario's van één gemeente samen, vergelijkbaar met een boxplot (zoals figuur 13). De oranje stip toont de mediaan: de helft van de scenario's valt lager uit, de helft hoger. De blauwe lijn omvat de middelste 50% van de scenario's en de groene lijn de middelste 90%; de 5% meest en de 5% minst gunstige scenario's blijven daarmee buiten beeld.

Hoe langer de verticale lijn, hoe sterker de mogelijke uitgaven uiteenlopen en hoe groter het financiële risico voor die gemeente. De gele lijn dient als referentie en geeft het landelijke werkelijke uitgavenaandeel ten opzichte van dezelfde middelen weer.

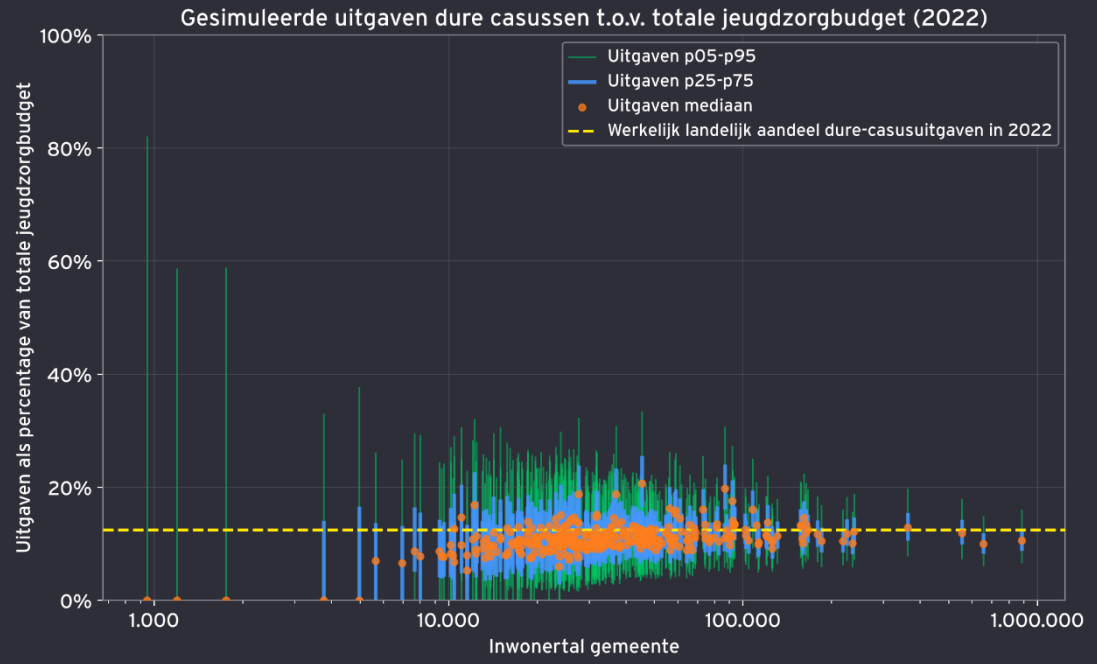

Figuur 20: Het financieel risico van dure casussen, uitgaven als % van jeugdzorgmiddelen in 2022

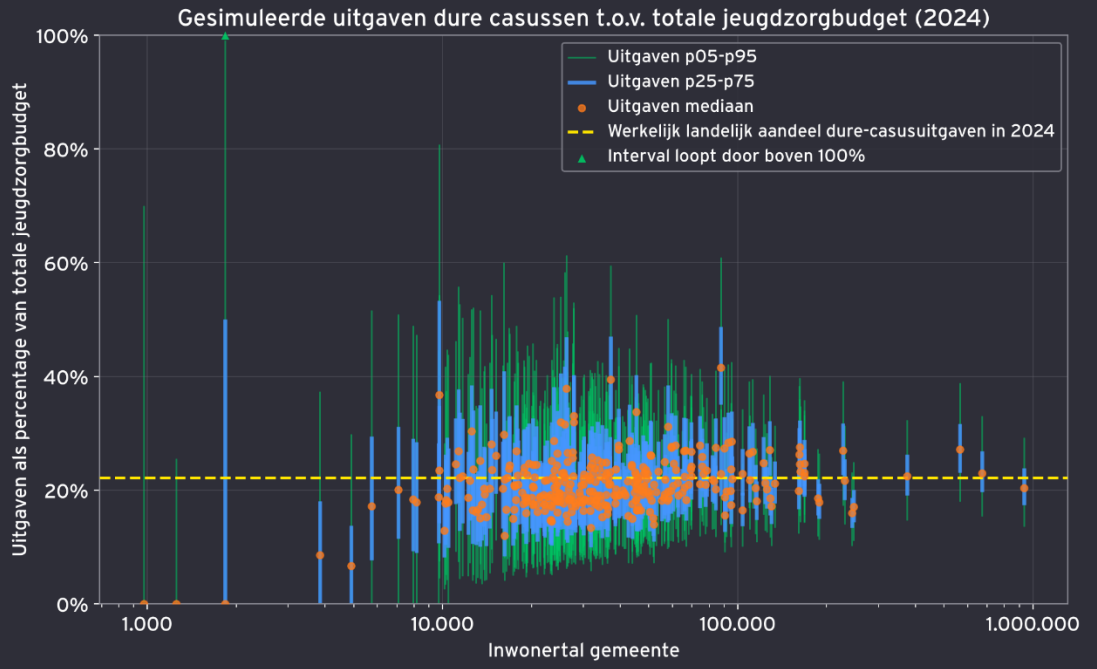

Figuur 21: Het financieel risico van dure casussen, uitgaven als % van jeugdzorgmiddelen in 2024

** Deze risico's zijn overigens niet volledig willekeurig bepaald, omdat de gemeente hierop invloed kan uitoefenen. De invloed van dergelijke sturingsmechanismen hebben we buiten beschouwing gelaten.*

4. Kwantitatieve analyse

4.5 Simulatie van het financieel risico dat gemeenten lopen (vervolg)

De simulatie laat zien dat het financieel risico sterk samenhangt met de gemeentegrootte: hoe kleiner de gemeente, hoe groter het risico. Bij een gunstige uitkomst treedt er in een kleine gemeente geen enkele dure casus op, en houdt de gemeente alle middelen over voor overige jeugdzorg. Bij een ongunstige uitkomst kunnen de uitgaven aan dure casussen zo hoog uitvallen dat ze een groot deel van de totale jeugdzorgmiddelen opmaken, of in een uitzonderlijk geval het gehele bedrag. Te zien is dat de downside risk (financiële gevolgen van een ongunstige uitkomst: afstand tussen de mediaan en de bovenkant van de streep) in vrijwel alle grootteklassen groter is dan de upside risk (gevolgen van een gunstige uitkomst, afstand tussen mediaan en de onderkant).

Naarmate de gemeente groter wordt, neemt het financieel risico af. Dat is te zien aan de kleiner wordende verticale lijnen. Het risico wordt ook meer symmetrisch. Dit komt doordat gunstige en ongunstige uitkomsten sterker tegen elkaar wegvallen naarmate de gemeente groter is. Het kan bijvoorbeeld zijn dat er meer dure casussen zijn dan verwacht in wijk of kern A, maar dit wordt dan tenietgedaan door minder casussen in wijk B. Hoe groter de gemeente, hoe meer wijken en kernen. Dit is een uitwerking van de wet van de grote getallen: de realisatie komt dichter bij de verwachte waarde naarmate de populatie groter is. Tegelijkertijd komt het ook voor onder gemeenten met meer dan 100.000 inwoners dat de uitgaven aan dure casussen meer dan 5 procentpunten hoger of lager zijn dan de mediaan.

Tot slot valt op dat het financieel risico in 2024 veel groter is geworden dan in 2022: de middelen uit het gemeentefonds zijn in de tijd gestegen, maar de kans op hoge uitgaven aan dure casussen is nog sterker toegenomen.

In deze analyse hebben we verondersteld dat ieder jaar op zich staat. De praktijk (zie figuren 9 en 10) toont dat dure casussen doorgaans een aantal jaar achter elkaar duur blijven. Dat wil zeggen dat gemeenten aan een derde risico blootstaan: *recidiverisico*. Dit aanvullende risico hebben we in dit onderzoek niet becijferd. Ook risico's op stelselniveau hebben we niet becijferd: we hebben namelijk het totaal aantal casussen en de totale kosten per jaar op landelijk niveau constant verondersteld.

4.6 Reflectie op de gehanteerde definitie van dure casuïstiek

Bij de start van het onderzoek is gekozen voor een financiële afbakening van dure casuïstiek: jeugdigen met totale jaarlijkse jeugdzorguitgaven van meer dan €100.000. De resultaten van dit onderzoek geven geen aanleiding om deze definitie te herzien.

Uit de kwalitatieve analyse blijkt dat gemeenten geen uniforme definitie van dure casuïstiek hanteren. Sommige gemeenten werken met financiële grensbedragen, terwijl andere gemeenten uitgaan van de relatief duurste casussen binnen de eigen gemeente. Ook wordt regelmatig gesproken over complexe in plaats van dure casuïstiek. Uit de interviews en reflectiesessies komt echter geen breed gedragen alternatief naar voren dat beter aansluit bij het doel van dit onderzoek, namelijk het verkrijgen van landelijk vergelijkbaar inzicht in de omvang, aard, ontwikkeling en financiële impact van deze casussen.

De gehanteerde grenswaarde van €100.000 is gedurende de onderzoeksperiode niet geïndexeerd. Hiervoor zijn twee redenen. Ten eerste biedt een vaste grenswaarde een duidelijke en herkenbare referentie voor de interpretatie van de resultaten en de ontwikkeling van dure casuïstiek door de tijd. Ten tweede zijn prijsontwikkelingen binnen de jeugdzorg niet uitsluitend het gevolg van algemene inflatie, maar ook van beleidsmatige keuzes van gemeenten en regio's, bijvoorbeeld ten aanzien van tarieven en indexatieafspraken met aanbieders. Omdat dergelijke prijsontwikkelingen juist onderdeel uitmaken van de analyse, is ervoor gekozen deze niet vooraf uit de cijfers weg te corrigeren door de grenswaarde jaarlijks mee te laten groeien. Wel is onderzocht in hoeverre de geconstateerde stijging van het aantal dure casussen kan worden verklaard door prijsontwikkelingen. Daaruit blijkt dat inflatie en tariefontwikkelingen een rol spelen, maar slechts een beperkt deel van de stijging verklaren. Het grootste deel van de groei blijft zichtbaar nadat voor prijsontwikkelingen is gecorrigeerd.

De kwantitatieve analyses laten zien dat een grens van €100.000 leidt tot een duidelijke afbakening van een relatief kleine groep jeugdigen die een substantieel beslag legt op de gemeentelijke jeugdzorguitgaven. Deze casussen onderscheiden zich van meer reguliere jeugdhulp doordat zij vaak worden gekenmerkt door een stapeling van zorgvormen, langdurige ondersteuning en een grote financiële impact op individuele gemeenten. Met name voor kleinere gemeenten kunnen één of enkele van deze casussen al een merkbaar effect hebben op de gemeentelijke begroting.

4. Kwantitatieve analyse

4.6 Reflectie op de gehanteerde definitie van dure casuïstiek (vervolg)

Daarnaast blijkt uit de gevoeligheidsanalyses dat de hoofdbevindingen robuust zijn voor alternatieve afkapgrenzen. Ook wanneer hogere drempelwaarden van €150.000, €250.000 of €500.000 worden gehanteerd, blijft het algemene beeld van een sterk groeiend aantal casussen, stijgende uitgaven en aanzienlijke financiële risico's overeind. Een hogere grenswaarde leidt vooral tot een kleinere onderzoekspopulatie, terwijl de aanvullende inzichten beperkt zijn. Tegelijkertijd gaat dan een deel van de casussen verloren die wel degelijk een substantiële financiële impact hebben voor gemeenten en relevant zijn voor de onderzoeksvragen.

Ook de representativiteits- en robuustheidscontroles (bijlage 6.3) laten zien dat de resultaten stabiel blijven wanneer alternatieve selecties van gemeenten worden gehanteerd. Dit versterkt het beeld dat de gekozen ondergrens voldoende omvang biedt voor betrouwbare analyses en tegelijkertijd voldoende onderscheidend vermogen heeft om de financieel meest relevante groep jeugdigen in beeld te brengen.

Op basis van zowel de kwalitatieve als de kwantitatieve bevindingen achten wij een grenswaarde van €100.000 een passende en pragmatische onderzoeksdefinitie van dure casuïstiek binnen de context van dit onderzoek. Deze definitie sluit aan bij de onderzoeksvragen, levert voldoende waarnemingen op voor robuuste analyses en identificeert de casussen die daadwerkelijk een uitzonderlijk beslag leggen op gemeentelijke jeugdzorgmiddelen.

4.7 Samenvatting

De landelijke uitgaven aan dure casussen (casussen met jaarlijkse kosten van meer dan €100.000) zijn in twee jaar tijd op basis van de geëxtrapoleerde onderzoeksgegevens gestegen met €870 miljoen, van €780 miljoen in 2022 naar €1.660 miljoen in 2024 (zie bijlage 6.2). Dit betreft een stijging van 112% ten opzichte van 2022. Daarmee komt 57% van de totale stijging van de jeugdzorgkosten voor rekening van dure casussen.

In 2024 werd 23% van de totale jeugdzorguitgaven besteed aan dure casussen. Deze casussen betroffen 2,1% van de jeugdigen met jeugdzorg. In 2022 bedroeg dit aandeel van de uitgaven nog 14%. De stijging van de uitgaven is voor ongeveer 30% toe te schrijven aan inflatie; het grootste deel is toe te schrijven aan een feitelijke toename van de (kosten van) zorgverlening. Hieruit ontstaat het beeld dat de kosten van dure casuïstiek de afgelopen jaren zijn gestegen, al verschilt de omvang hiervan sterk tussen gemeenten. Door deze groei nemen dure casussen een steeds groter aandeel van de totale jeugdzorguitgaven voor hun rekening. Hierdoor wordt ook de verhouding tussen de uitgaven aan dure casuïstiek en de middelen die gemeenten via het cluster Individuele Voorzieningen Jeugd ontvangen steeds relevanter, met name voor gemeenten die relatief veel dure casussen kennen.

Met name kleinere gemeenten lopen financieel risico als gevolg van dure casussen. Onder kleinere gemeenten zien we meer spreiding in financiële uitkomsten; toevalsvariatie speelt daar een relatief grotere rol. Grotere gemeenten zijn daarentegen beter in staat om de kosten van dure casussen te dragen; naarmate de gemeente groter is, middelen kosten tegen elkaar uit. Dit is te verklaren vanuit de wet van de grote getallen: variatie middelt zich in grotere gemeenten uit. Hoewel de uitgaven in grote gemeenten daarmee beter voorspelbaar zijn, bepalen dure casussen ook daar inmiddels een substantieel deel van de totale uitgaven.

De resultaten van dit onderzoek blijken robuust. Zowel gevoeligheidsanalyses met hogere afkapgrenzen als analyses op alternatieve gemeenteselecties leiden tot vergelijkbare uitkomsten. Ook eventuele verschillen tussen de responsgroep en de totale populatie gemeenten lijken geen relevant effect te hebben op de conclusies. Dit geldt eveneens voor gemeenten die zich buiten de oorspronkelijke steekproef vrijwillig hebben aangemeld; hun deelname leidt niet tot wezenlijk andere uitkomsten. De bevindingen geven daarmee een consistent beeld van de omvang, ontwikkeling en financiële impact van dure casuïstiek.

Een aandachtspunt bij de interpretatie van de landelijke cijfers betreft gemeenten die de jeugdzorg (grotendeels) taakgericht bekostigen. Deze gemeenten konden niet in de analyse worden meegenomen omdat geen cliëntgegevens beschikbaar zijn. De landelijke extrapolatie veronderstelt daarom impliciet dat dure casuïstiek binnen deze gemeenten een vergelijkbaar patroon kent als binnen gemeenten die werken met cliëntgebonden declaratiegegevens. Omdat hierover geen directe gegevens beschikbaar zijn, kan deze aanname niet afzonderlijk worden getoetst.

5

Observaties & handelingsperspectief

5. Observaties & handelingsperspectief

5.1 Overkoepelende observaties

De uitkomsten van dit onderzoek laten zien dat een relatief beperkte groep jeugdigen verantwoordelijk is voor een groot deel van de uitgaven aan jeugdhulp. Veel ontwikkelingen binnen het jeugdstelsel richten zich op preventie, de sociale basis en passende ondersteuning dichtbij huis. Hoewel deze ontwikkelingen belangrijk zijn, vielen zij buiten de scope van dit onderzoek.

De resultaten suggereren dat de betaalbaarheid van het jeugdstelsel in belangrijke mate samenhangt met de omgang met de meest complexe en kostbare casuïstiek. Omdat een beperkt aantal trajecten een substantieel deel van de uitgaven bepaalt, kunnen verbeteringen voor deze doelgroep grote financiële impact hebben. Daarbij kan worden gedacht aan het voorkomen van escalatie, het eerder organiseren van passend aanbod en het ontwikkelen van doelmatigere alternatieven voor langdurige en intensieve zorgtrajecten.

Observatie 1 – Kosten concentreren zich bij een kleine groep jeugdigen en stijgen

Een beperkt deel van de jeugdigen is verantwoordelijk voor een substantieel deel van de totale jeugdzorguitgaven, en dit aandeel is de afgelopen jaren toegenomen. De landelijk geëxtrapoleerde uitgaven aan dure casussen zijn tussen 2022 en 2024 toegenomen van €780 miljoen naar €1.660 miljoen, waarmee een groot deel van de totale stijging van de jeugdzorgkosten in Nederland voor rekening komt van dure casuïstiek.

Observatie 2 — Kleine gemeenten dragen een onevenredig groot financieel risico

De spreiding en jaarlijkse fluctuatie in uitgaven aan dure casussen is aanzienlijk groter bij kleinere gemeenten dan bij grotere gemeenten, doordat één casus direct meerdere procenten van het totale jeugdzorgbudget kan beslaan. De huidige verdeelsystematiek kan geen rekening houden met dergelijke fluctuaties, waardoor substantiële verschillen in financieel saldo tussen gemeenten ontstaan. Maar ook grote gemeenten lopen een steeds groter financieel risico vanwege dure casussen.

Observatie 3 – Dure casussen kenmerken zich door een stapeling van zorgvormen

Dure casussen kenmerken zich door een stapeling van zorgvormen: in bijna de helft worden alle drie de hoofdcategorieën (jeugdhulp met verblijf, jeugdhulp zonder verblijf en jeugdbescherming/-reclassering) gelijktijdig ingezet. Ruim 60% van de uitgaven betreft jeugdhulp met verblijf, waarbij binnen casussen vaak combinaties voorkomen van verblijf, één-op-één-begeleiding en ambulante ondersteuning. Deze cumulatie van producten verklaart voor een groot deel waarom de kosten per casus boven €100.000 uitstijgen.

Observatie 4 – Passend aanbod ontbreekt voor een specifieke groep jeugdigen

Voor een deel van de jeugdigen met dure casuïstiek is geen passend aanbod beschikbaar, met name in de vorm van intensieve verblijfsvormen. Gemeenten wijken in die situaties uit naar één-op-één-begeleiding, maatwerk of niet-gecontracteerd aanbod, dat vrijwel altijd duurder is dan regulier en gecontracteerd aanbod.

Observatie 5 – Signalering en ingrijpen gebeuren vaak laat, waarna escalatie de kosten opdrijft

Casussen komen doorgaans pas bij gemeenten in beeld op het moment van escalatie, waarna onder tijdsdruk naar passend aanbod wordt gezocht en kostenopdrijvers als stapeling, tijdsdruk en langdurig gebruik van tijdelijk bedoelde oplossingen samenkomen.

Observatie 6 – Gemeenten dragen het financiële risico, terwijl zij op belangrijke oorzaken beperkt invloed ervaren

Belangrijke oorzaken van dure casuïstiek komen naar waarneming van respondenten mede voort uit factoren buiten de directe invloedssfeer van gemeenten, zoals landelijke keuzes rond gesloten jeugdhulp, arbeidsmarktkrapte en asielopvang. Ook uitstroom naar aanpalende wettelijke kaders (Wmo, Wlz) komt niet altijd tot stand, waardoor jeugdigen langer in (verlengde) jeugdhulp blijven.

Observatie 7 – Dure casuïstiek is voor een groot deel meerjarig van aard

Bijna 60% van individuele dure casussen wordt ook het jaar daarop nog als duur gekwalificeerd en een derde blijft ten minste twee jaar een dure casus, waardoor degelijke casussen vaak langdurig hoge kosten met zich meebrengen. Tegelijkertijd lukt het gemeenten om uitgaven op termijn weer omlaag te brengen, al is op basis van de data niet vast te stellen of dit voortkomt uit een positieve ontwikkeling binnen de casus of uit andere oorzaken zoals verhuizing of het bereiken van de volwassen leeftijd.

5. Observaties & handelingsperspectief

5.2 Handelingsperspectief voor het vervolg

- **Lokaal (gemeenten):** De bevindingen bieden aanknopingspunten om nader te onderzoeken in hoeverre versterking van de sturing binnen individuele casussen kan bijdragen aan het voorkomen of beperken van dure trajecten. Daarbij kan worden gedacht aan proces- en casusregie, toetsing van kostbare (maatwerk)aanvragen en het tijdig organiseren van passend vervolgaanbod. Ook wijzen respondenten op het belang van samenwerking met en vroegtijdige afstemming tussen gemeenten, GI's, onderwijs en aanbieders. Daarnaast kan analyse van zorgpaden, kostendrijvers en escalatiemomenten bijdragen aan een beter begrip van voorspellende factoren van dure casuïstiek.
- **Regionaal (gemeenten en aanbieders):** Op regionaal niveau bieden de bevindingen aanleiding om nader te verkennen in hoeverre de beschikbaarheid van passend aanbod samenhangt met het ontstaan van dure casuïstiek. Daarbij kan onder meer worden gekeken naar het ontwikkelen van intensieve verblijfsvormen en ambulante alternatieven voor doelgroepen waarvoor beperkt aanbod beschikbaar is. Ook kan nader onderzoek inzicht bieden in de rol van regionale samenwerking, regionale expertiseteams (RET's) en mogelijke vormen van gezamenlijke risicodeling tussen gemeenten.
- **Landelijk (Rijk en stelselpartijen):** Op landelijk niveau bieden de bevindingen aanknopingspunten voor verdere analyse van vraagstukken rondom bekostiging, stelselovergangen en aanbod. Zo kan nader worden onderzocht in hoeverre de verdeling van middelen aansluit bij de feitelijke spreiding van de kosten van dure casuïstiek. Daarnaast verdienen de aansluiting tussen de Jeugdwet, Wmo en Wlz, de overgang naar volwassenenzorg en de rol van aanbieders nadere aandacht. Deze vraagstukken kunnen bijdragen aan een beter begrip van de oorzaken en gevolgen van dure casuïstiek.

Voor alle drie de niveaus geldt dat aanvullend inzicht in de effectiviteit van veelvoorkomende zorgvormen ontbreekt. Gemeenten hebben doorgaans wel zicht op de kosten van ondersteuning, maar beperkt op de bijdrage aan afbouw, uitstroom of ontwikkelperspectief. Het versterken van deze kennisbasis vormt een randvoorwaarde voor gerichte sturing op dure casuïstiek.

Tijdens de reflectiesessies vroegen we gemeenten wat zij op stelselniveau nodig hebben om deze ontwikkeling van stijgende kosten voor dure casuïstiek het hoofd te bieden.

- Zorg voor toereikende, structurele en voorspelbare financiering, die aansluit bij inhoudelijke ontwikkelingen zoals de beweging naar kleinschalige hulpvormen. Verminder afhankelijkheid van tijdelijke middelen en organiseer risicodeling voor zeer kostbare casussen.
- Beperk en verduidelijk de reikwijdte van de jeugdhulpplicht (o.a. AMV'ers).
- Maak landelijke afspraken over complexe casuïstiek, samenwerking tussen gemeenten en GI's (en andere verwijzers) en investeer in landelijk onderzoek naar de effectiviteit van ondersteuning.
- Betrokkenheid bij de ontwikkeling van passend aanbod voor jeugdigen met zeer complexe problematiek, waaronder alternatieven voor gesloten jeugdhulp, kleinschalige woonvormen en aanbod voor niet-groepsgeschikte jeugdigen. Daarbij wordt ook opgeroepen te stoppen met interventies die vermoedelijk schadelijk zijn, zoals één-op-éénbegeleiding.
- Versterk de inzet op aanpalende domeinen zoals wonen, armoede, volwassenproblematiek en criminaliteit, omdat knelpunten in deze domeinen complexe jeugdproblematiek beïnvloeden. Vereenvoudig daarnaast de toegang tot de Wlz voor jeugdigen met een blijvende zorgbehoefte.

5. Observaties & handelingsperspectief

5.3 Samenvatting

Dit onderzoek laat zien dat dure casuïstiek een steeds grotere invloed heeft op het financiële beeld van de jeugdzorg. Een beperkt deel van de jeugdigen is verantwoordelijk voor een groeiend aandeel van de totale uitgaven. Deze casuïstiek wordt gekenmerkt door een combinatie van intensieve zorgvormen, waarbij verblijfszorg dominant is, en door een beperkte beschikbaarheid van passend aanbod voor een specifieke groep jeugdigen. Hierdoor ontstaan regelmatig escalaties en langdurige zorgtrajecten. Het financiële risico ligt daarbij in belangrijke mate bij gemeenten, terwijl belangrijke oorzaken van deze ontwikkeling zich deels buiten hun directe invloedssfeer bevinden. Vooral kleinere gemeenten zijn kwetsbaar, omdat individuele casussen een substantiële impact kunnen hebben op het beschikbare jeugdzorgbudget.

De analyse laat daarnaast zien dat er aanzienlijke verschillen bestaan tussen gemeenten, zowel in het aandeel dure casuïstiek als in de verhouding tussen de uitgaven aan dure casuïstiek en de beschikbare middelen uit het cluster Individuele Voorzieningen Jeugd. Deze verschillen roepen de vraag op waarom sommige gemeenten relatief weinig dure casuïstiek kennen en in hoeverre beleids-, inkoop- of procesmatige keuzes hieraan bijdragen. Vervolgonderzoek kan hier nader inzicht in bieden. Ook is aanvullend onderzoek naar gemeenten die taakgericht inkopen relevant. Omdat dit onderzoek zich heeft beperkt tot gemeenten met een inspanningsgerichte uitvoeringsvariant (P×Q-bekostiging), is niet bekend in hoeverre dure casuïstiek binnen taakgerichte bekostigingsmodellen in vergelijkbare mate voorkomt en zichtbaar kan worden gemaakt. Tegelijkertijd liggen mogelijke vervolgstappen op lokaal, regionaal en landelijk niveau, waarbij aanvullend inzicht in de effectiviteit van veelvoorkomende zorgvormen een belangrijke randvoorwaarde vormt voor gerichte sturing en beleidsontwikkeling.

6 Bijlagen

6. Bijlagen

6.1 Representativiteit steekproef

Onderstaande tabellen tonen de representativiteit van de responsgroep ten opzichte van de initiële steekproef. Tabel 2 vergelijkt populatie, steekproef en gerealiseerde respons naar grootteklasse, tabel 3 doet hetzelfde naar financiële positie.

Grootteklasse	Populatie (N)	Populatie %	Steekproef	Steekproef %	Gerealiseerde respons	Gerealiseerde respons %
G4	4	1,2%	1	0,8%	0*	0,0%
≥100.000 (excl. G4)	28	8,2%	10	7,9%	11	11,6%
50.000-100.000	64	18,7%	23	18,3%	13	13,7%
20.000-50.000	180	52,6%	67	53,2%	59	62,1%
<20.000	66	19,3%	25	19,8%	12	12,6%
Totaal	**342**	**100%**	**126**	**100%**	**95**	**100%**

Tabel 2: Beoogde en gerealiseerde respons op basis van grootteklasse

** Deze G4-gemeente heeft alleen kwalitatieve input geleverd en is daarom niet meegenomen in de aantallen*

Financiële positie	Populatie (N)	Populatie %	Steekproef	Steekproef %	Gerealiseerde respons	Gerealiseerde respons %
Tekort	123	36,0%	46	36,5%	34	35,8%
Gemiddeld	71	20,8%	29	23,0%	19	20,0%
Overschot	148	43,3%	51	40,5%	42	44,2%
Totaal	**342**	**100%**	**126**	**100%**	**95**	**100%**

Tabel 3: Beoogde en gerealiseerde respons op basis van financiële positie

6. Bijlagen

6.2 Methode van extrapolatie van deelnemende gemeenten naar landelijke totalen

Om het landelijke aantal dure casussen en de bijbehorende kosten te schatten, hogen we de cijfers uit de uitvraag op met één consistente methode. Als basis gebruiken we het aantal jongeren met jeugdzorg volgens de CBS-beleidsinformatie Jeugd. In 2024 ging het om 117.890 jongeren in de deelnemende gemeenten, tegenover 491.045 jongeren in heel Nederland. De verhouding daartussen (4,17 in 2024) gebruiken we als ophoogfactor voor het aantal dure casussen; voor 2022 en 2023 is die factor vergelijkbaar (4,23 en 4,24). Het landelijke aantal dure casussen vermenigvuldigen we vervolgens met de gemiddelde kosten per casus per jaar uit de totale responsgroep (zie 4.1). Zo komen we tot de totale landelijke uitgaven aan dure casussen.

Schatting totale responsgroep	2022	2023	2024
Aantal dure casussen	5.400	7.600	9.600
Uitgaven aan dure casussen (mln. euro)	780	1.200	1.660

Tabel 4: Landelijke schatting van aantal en uitgaven dure casussen o.b.v. totale responsgroep

6.3 Controles voor robuustheid en representativiteit

A. Controle: extrapolatie van deelnemende steekproefgemeenten naar landelijke totalen

Voor dit onderzoek hebben we een representatieve steekproef van gemeenten getrokken en die gemeenten benaderd. Een deel van de deelnemende gemeenten reageerde op deze uitvraag en viel dus binnen de steekproef. Daarnaast hebben zich gemeenten aangemeld die niet in de steekproef zaten. Om te controleren of dat de uitkomsten beïnvloedt, hebben we de hoofdresultaten ook berekend voor uitsluitend de gemeenten uit de oorspronkelijke steekproef, met verder dezelfde methode als in 6.2. De tweede tabel laat die vergelijking zien. De uitkomsten liggen dicht bij elkaar, terwijl daarmee 17 van de 82 waarnemingen (21%) vervallen. Dat wijst erop dat de resultaten robuust en stabiel zijn en dat de vrijwillige aanmeldingen niet tot een overschatting leiden.

Alleen gemeenten in steekproef	2022	2023	2024
Aantal dure casussen	5.500	7.800	9.800
Uitgaven aan dure casussen (mln. euro)	800	1.230	1.680

Tabel 5: Landelijke schatting van aantal en uitgaven dure casussen o.b.v. steekproefgemeenten

6. Bijlagen

6.3 Controles voor robuustheid en representativiteit (vervolg)

B. Controle: resultaten bij strengere drempelbedragen voor dure casussen

Paragraaf 4.1 toont het landelijke aantal dure casussen per afkappunt; in onderstaande drie figuren tonen we de kosten bij grenzen van €150.000, €250.000 en €500.000 per jaar. De kosten van deze casussen laten tussen 2022 en 2024 een grotere toename zien dan de kosten van de in dit onderzoek gehanteerde definitie van dure casuïstiek (meer dan €100.000 per jaar). Sinds 2023 heeft meer dan de helft van de uitgaven aan dure casussen betrekking op casussen met jaarlijkse kosten van meer dan €150.000. Het bedrag voor casussen boven €500.000 per jaar vormt een beperkt deel van de totale uitgaven aan dure casussen, maar neemt gedurende de onderzochte periode toe.

De twee tabellen onderaan tonen per afkappunt welk aandeel van alle jeugdhulpcasussen boven die grens uitkomt en welk aandeel van de totale jeugdhulpuitgaven daarmee samenhangt, voor 2022 en 2024. Zo had in 2022 5,6% van de totale jeugdhulpuitgaven betrekking op casussen met jaarlijkse uitgaven boven €150.000; in 2024 bedraagt dit aandeel 14%. Ongeacht de gehanteerde drempelwaarde laten de gegevens een vergelijkbaar beeld zien: zowel het aantal casussen boven de gekozen grenswaarde als het aandeel van de jeugdhulpuitgaven dat hiermee samenhangt, is tussen 2022 en 2024 toegenomen.

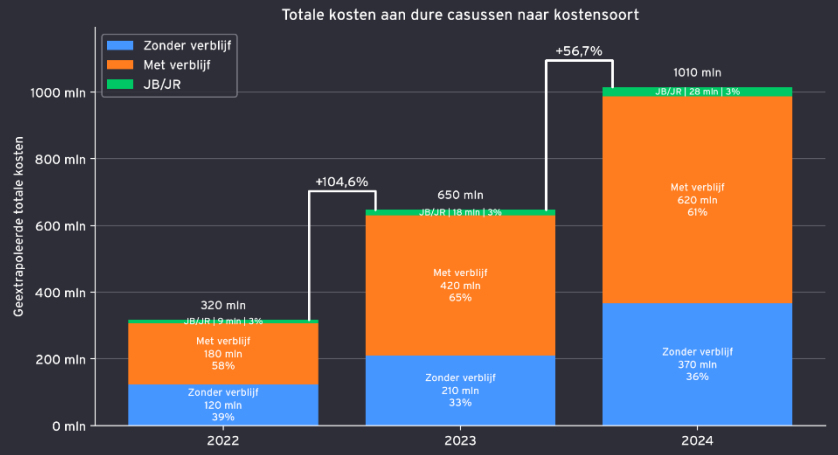

Figuur 22: Trend en verdeling naar kostensoorten voor casussen > €150.000 per jaar

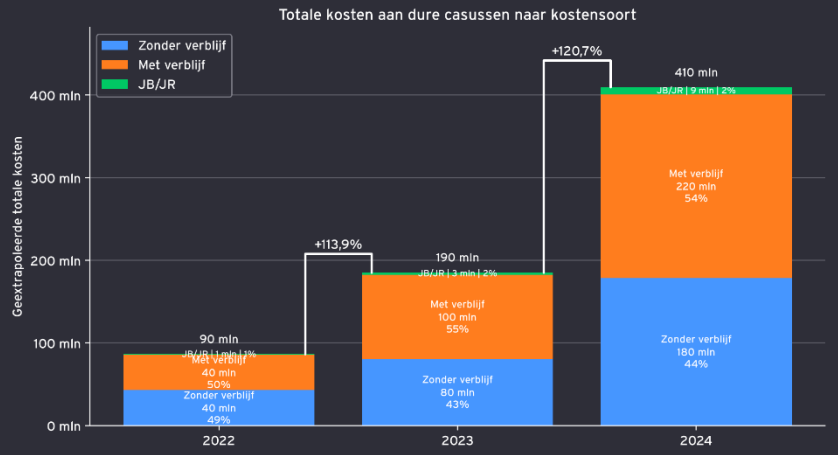

Figuur 23: Trend en verdeling naar kostensoorten voor casussen > €250.000 per jaar

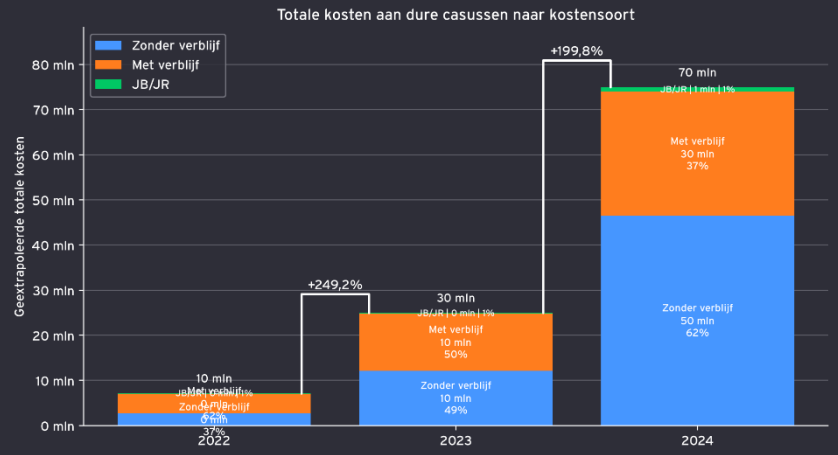

Figuur 24: Trend en verdeling naar kostensoorten voor casussen > €500.000 per jaar

Naar afkappunt, 2022	>100k	>150k	>250k	>500k
Aandeel dure casussen (% van het volume)	1,2%	0,3%	0,06%	0,003%
Aandeel dure casussen (% van de kosten)	14%	5,6%	1,5%	0,13%

Tabel 6: Aandeel dure casussen in volume en kosten per afkappunt, 2022

Naar afkappunt, 2024	>100k	>150k	>250k	>500k
Aandeel dure casussen (% van het volume)	2,1%	1,0%	0,3%	0,03%
Aandeel dure casussen (% van de kosten)	23%	14%	5,6%	1,0%

Tabel 7: Aandeel dure casussen in volume en kosten per afkappunt, 2024

6. Bijlagen

6.4 Methodiek Monte Carlo-Simulatie

Voor de Monte Carlo-simulatie simuleren we verschillende mogelijke scenario's voor een specifiek jaar: 2022, 2023 en 2024. We simuleren wat de totale kosten zijn die een gemeente maakt aan dure casussen. Dit doen we 10.000 keer. Daardoor krijgen we een overzicht van de mogelijke uitkomsten: de mogelijke kosten die gemeenten kunnen maken aan dure casussen. De simulatie is niet bedoeld om toekomstige jaren te voorspellen, maar om te laten zien hoe eenzelfde jaar er op basis van het geschatte model ook uit had kunnen zien.

Op basis van deze uitkomsten kunnen we per gemeente bepalen welke kosten bijvoorbeeld vallen tussen percentiel 5 (5% heeft een lagere uitkomst) en percentiel 95 (95% heeft een lagere uitkomst). Daarmee weten we dat 90% van de mogelijke uitkomsten voor dat jaar voor een specifieke gemeente binnen die bandbreedte valt. Deze bandbreedte kunnen we vervolgens vergelijken met de gemeentelijke middelen voor jeugdzorg. Dit geven we weer als percentage van dat budget in figuren 20 en 21.

Iedere simulatie bestaat uit twee stappen. Allereerst simuleren we per gemeente het aantal dure casussen (Q) uit een kansverdeling. Hiervoor hebben we een negatieve binomiaalverdeling geschat. De kansverdeling hebben we geschat op basis van de daadwerkelijke data uit dat betreffende jaar (N=82 gemeenten). De simulatie van het aantal dure casussen per gemeente hebben we allereerst laten afhangen van het aantal jeugdigen in die gemeente. Daarbovenop hebben we stapsgewijs gemeentekenmerken toegevoegd om de simulatie te verbeteren. We hebben daarbij de data laten spreken: welk simulatiemodel sluit het beste aan op de cijfers? Dit meten we op basis van het Akaike informatiecriterium (AIC). Het AIC weegt nauwkeurigheid van een model af met de complexiteit ervan. Variabelen worden daarom alleen toegevoegd aan het model als zij voldoende verklaringskracht hebben. Het resultaat van die procedure is dat we per simulatiejaar twee aanvullende gemeentekenmerken (naast aantal jeugdigen) hebben gebruikt in de simulatie (zie tabel rechts). Hiermee werd de simulatie van de aantallen dure casussen aanzienlijk nauwkeuriger.

Na de simulatie van de aantallen, trekken we als tweede stap voor elke gesimuleerde dure casus per gemeente een kostenbedrag (P) van boven de €100.000, met behulp van een gammaverdeling. Wederom vormen de realisatiedata de basis hiervoor. We berekenen de totale kosten per gemeente door de getrokken kosten per dure casus (PxQ) bij elkaar op te tellen.

Jaar	Verklarende variabelen
2022	Aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per inwoner; Mediaan vermogen van huishoudens
2023	Aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per inwoner; Aandeel jongeren in een bijstandsgezin
2024	Aantal arbeidsongeschiktheidsuitkeringen per inwoner; Aandeel jongeren in een bijstandsgezin

Tabel 8: Geselecteerde gemeentekenmerken voor simulatie van aantal dure casussen
Bron: CBS, Kerncijfers wijken en buurten 2022 t/m 2024; en CBS, Jongeren in bijstandsgezinnen 2022 t/m 2024

6. Bijlagen

6.5 Resultaten gemeentelijke terugkoppelsessies
Tijdens de gemeentelijke terugkoppelsessies op 20 augustus en 1 september 2026 zijn de conceptresultaten gedeeld met de deelnemende gemeenten en is hier hun reflectie en aanvullende inzichten op gevraagd. In deze sessies zijn vier vragen behandeld: over de herkenbaarheid van de cijfers, de oorzaken van de stijging, de meest herkende knelpunten en wat er op stelselniveau nodig is. Onderstaand overzicht geeft de gegeven antwoorden weer; de antwoorden op vraag 3 en 4 staan op de volgende pagina.

Vraag 1 | In hoeverre herkent u deze cijfers in uw eigen gemeente?

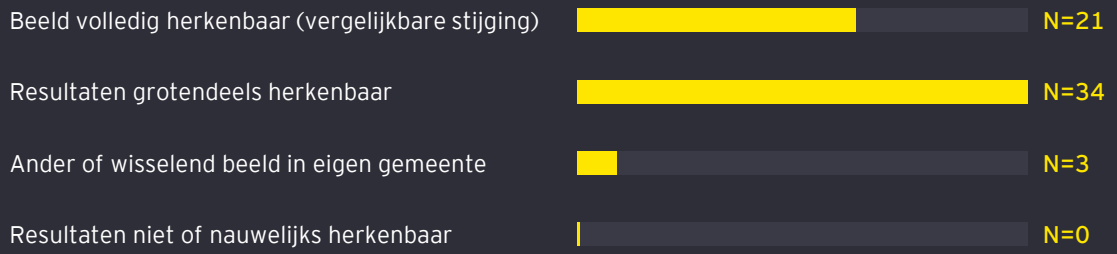

Vrijwel alle gemeenten herkennen het geschetste beeld; geen enkele gemeente herkent de resultaten niet.

Vraag 2 | Wat zijn volgens u de belangrijkste oorzaken van deze stijging?
Meerdere antwoorden mogelijk.

Aanvullend genoemd
- Tekort aan passend specialistisch aanbod: op papier plek, in de praktijk niet passend
- Te weinig alternatieven na de afbouw van residentiële en gesloten jeugdhulp
- Zwaardere problematiek, o.a. bij AMV zonder netwerk en jongeren onder de 12 jaar
- Herhaalde uithuis- en terugplaatsingen: stapeling van trauma vergroot complexiteit
- Onderbezetting bij wijkteams en GI's; stokkende uitstroom naar Wlz en Wmo
- Financiering: effecten van het woonplaatsbeginsel

6. Bijlagen

6.5 Resultaten gemeentelijke terugkoppelsessies (vervolg)

Vraag 3 | Welke knelpunten herkent u het meest?
Meerdere antwoorden mogelijk.

Aanvullend genoemd: krapte op de arbeidsmarkt, beperkte marktwerking bij zorgaanbieders en een vastgelopen woningmarkt die uitstroom bemoeilijkt.

Vraag 4 | Wat hebben jullie nodig op stelselniveau om deze ontwikkeling het hoofd te kunnen bieden?
De antwoorden zijn te clusteren in tien richtingen:

Toereikende, voorspelbare financiering
Structureel budget en risicodeling voor dure casuïstiek.

Scherpere afbakening van de Jeugdwet
Duidelijker reikwijdte en zorgplicht.

Eenvoudiger toegang tot de WIz
Snellere toekenning bij blijvende zorgbehoefte.

Meer regie voor gemeenten
Sturing richting GI's en verwijzers; eerder in beeld.

Sturing op aanbieders
Acceptatieplicht, contractmanagement, minder commerciële prikkels.

Landelijke en regionale afspraken
Complexe doelgroepen bovenlokaal organiseren.

Sterkere ketensamenwerking
Betere afspraken met aanbieders, verzekeraars en partners.

Meer passend aanbod
Alternatieven voor gesloten jeugdhulp en kleinschalige woonvormen.

Verbinding met andere domeinen
Onderwijs, wonen, armoede, GGZ/LVB en de AMV-doelgroep.

Beter inzicht en kennisdeling
Data, monitoring, onderzoek en best practices.

6. Bijlagen

6.6 Lijst met deelnemende gemeenten

In totaal hebben 95 gemeenten (gedeeltelijke) data aangeleverd voor dit onderzoek. Onderstaand overzicht laat zien welke gemeenten het betreft.

Aalsmeer	Eindhoven	Lisse	Someren
Alkmaar	Enkhuizen	Losser	Son en Breugel
Almelo	Enschede	Maastricht	Stede Broec
Almere	Epe	Molenlanden	Súdwest-Fryslân
Amstelveen	Ermelo	Montferland	Texel
Apeldoorn	Geldrop-Mierlo	Neder-Betuwe	Teylingen
Assen	Gemert-Bakel	Nieuwkoop	Tubbergen
Asten	Gorinchem	Nijkerk	Twenterand
Barneveld	Haaksbergen	Noordenveld	Uitgeest
Beesel	Haarlem (en Zandvoort)	Noordwijk	Valkenswaard
Bergen	Heemskerk	Nuenen, Gerwen en Nederwetten	Veenendaal
Berkelland	Heemstede	Oegstgeest	Veldhoven
Bernheze	Heiloo	Oirschot	Velsen
Beverwijk	Hellendoorn	Oldenzaal	Venlo
Bladel	Helmond	Ommen	Venray
Bloemendaal	Hengelo	Overbetuwe	Voorschoten
Castricum	Hillegom	Purmerend	Waalre
Coevorden	Hof van Twente	Renswoude	Weststellingwerf
Cranendonck	Kaag en Braassem	Rhenen	Wierden
Deurne	Katwijk	Rijssen-Holten	Wijchen
Dijk en Waard	Krimpen aan den IJssel	Rozendaal/Rheden	Zaltbommel
Dinkelland	Laarbeek	Scherpenzeel	Zoeterwoude
Drechterland	Leiden	Sittard-Geleen	Zwolle
Ede	Leiderdorp	Sliedrecht	

6. Bijlagen

6.7 Overzicht met geïnterviewde gemeenten regionale samenwerkingsverbanden

In totaal hebben we met 19 verschillende gemeenten dan wel regionale samenwerkingsverbanden geïnterviewd. Een deel van de interviews vonden plaats met meerdere gemeenten uit dezelfde jeugdregio en/of een regionaal samenwerkingsverband. Onderstaand overzicht laat zien welke.

Nr	Gemeente	Jeugdregio	Datum
1	Rotterdam	Rijnmond	09-06-2026
2	Helmond	Zuidoost-Brabant	12-06-2026
3	Geldrop-Mierlo	Zuidoost-Brabant	12-06-2026
4	Zwolle	IJsselland	12-06-2026
5	Sittard-Geleen	Zuid-Limburg	16-06-2026
6	Veenendaal	FoodValley	16-06-2026
7	Gorinchem	Zuid-HollandZuid	17-06-2026
8	Alkmaar	Alkmaar (Noord-Kennemerland)	01-07-2026
9	Venray	Noord-Limburg	08-07-2026
10	Enschede	Twente	09-07-2026
11	Hengelo	Twente	09-07-2026
12	Losser	Twente	09-07-2026
13	Dinkelland	Twente	09-07-2026
14	Tubbergen	Twente	09-07-2026
15	Noordenveld	Drenthe	07-07-2026
16	Leiden	Holland Rijnland	13-07-2026
17	Katwijk	Holland Rijnland	13-07-2026
Regionaal samenwerkingsverband			
18	GR Peelgemeenten	Zuid-Oost-Brabant	12-06-2026
19	JeugdFV	FoodValley	16-06-2026

6. Bijlagen

6.8 Overzicht van onderzoeksteam

Onderstaand overzicht toont de samenstelling en contactgegevens van het onderzoeksteam voor dit rapport.

Onderzoeksteam lid	Emailadres	Rol	Organisatie
Bram Aanen	Bram.Aanen@nl.ey.com	Eindverantwoordelijk partner	EY
Svend Olaf Henriksen	Svend.Henriksen@nl.ey.com	Projectmanager	EY
Maarten Batterink	Maarten.Batterink@significant.nl	Projectleider	Significant Public
Hanneke Brouwers	Hanneke.Brouwers@significant.nl	Senior onderzoeker	Significant Public
Lisa Weekers	Lisa.Weekers@nl.ey.com	Senior onderzoeker	EY
Jennifer Dersjant	Jennifer.Dersjant@nl.ey.com	Data analist	EY
Joost van Gemeren	Joost.van.Gemeren@significant.nl	Hoofdeconoom	Significant Public
Mon Klein Douwel	Mon.Klein.Douwel@significant.nl	Analist	Significant Public

6. Bijlagen

6.9 Disclaimer

De diensten zijn adviserend van aard. Dit rapport is geen assurance-rapport, auditrapport of beoordelingsrapport in het kader van de opdrachtbrief, noch zullen de Diensten een audit, beoordeling of andere vorm van zekerheid vormen, zoals deze termen worden gedefinieerd in de International Auditing and Assurance Standards (IAASB). Dienovereenkomstig geven wij geen enkele vorm van zekerheid over boekhoudkundige aangelegenheden, financiële overzichten of andere financiële informatie of interne controles als onderdeel van de Diensten.

De Diensten omvatten geen formeel advies en geen second opinion over de toepassing van boekhoudkundige principes zoals gedefinieerd in sectie 321 van de International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA) Code of Ethics for Professional Accountants. De services zijn niet ontworpen om een oordeel te geven over de vraag of de door u geïdentificeerde grondslagen voor financiële verslaggeving voldoen aan IFRS of Local GAAP. Geen van de Diensten of Rapporten vormt een juridische opinie of juridisch advies.

De Diensten omvatten geen procedures om fraude of illegale handelingen op te sporen, noch om fouten of defecten in uw computersystemen, andere apparaten of onderdelen daarvan te identificeren, aan te pakken of te corrigeren, hetzij als gevolg van onnauwkeurige of dubbelzinnige invoer, opslag, interpretatie of verwerking of rapportage van gegevens. Wij zijn niet verantwoordelijk voor defecten of problemen die voortvloeien uit of verband houden met gegevensverwerking in systemen.

Wij zullen de juistheid en volledigheid van informatie, verklaringen of gegevens die door of namens u aan ons worden verstrekt, met inbegrip van informatie die door uw adviseurs, klanten of leveranciers wordt verstrekt, niet testen, verifiëren of anderszins bevestigen. Daarbij zijn wij er vanuit gegaan dat de documentatie die aangeleverd wordt volledig en juist is.